

Bruselj, 5. december 2025
(OR. en)

16521/25

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0059 (COD)

MIGR 464
JAI 1871
COMIX 437
RELEX 1642
CODEC 2047
CH
IS
LI
NO

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Svet
Št. dok. Kom.:	6917/1/25 REV 1; 6917/1/25 ADD 1; 6917/2/25 ADD 2
Zadeva:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega sistema za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ter razveljavitvi Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive Sveta 2001/40/ES in Odločbe Sveta 2004/191/ES – splošni pristop

V okviru priprav na zasedanje Sveta za pravosodje in notranje zadeve (PNZ) 8. in 9. decembra 2025 vam pošiljamo kompromisno besedilo predsedstva o navedenem predlogu. Dodano besedilo v primerjavi s predlogom Komisije je v *krepkem ležečem tisku*, črtano besedilo pa je označeno z [...].

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi skupnega sistema za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ter razveljavitvi Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive Sveta 2001/40/ES in Odločbe Sveta 2004/191/ES

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 79(2), točka (c), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

¹ UL C [...], [...], str. [...].

² UL C [...], [...], str. [...].

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija bi morala imeti kot območje svobode, varnosti in pravice skupno politiko vračanja državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja v Uniji. Učinkovita politika vračanja je ključni element verodostojnega sistema upravljanja migracij.
- (2) S to uredbo se vzpostavlja skupni sistem za vračanje državljanov tretjih držav, ki [...] **nezakonito prebivajo** v [...] **državah članicah**, ki temelji na skupnem postopku za vračanje [...], **obveznostih za nezakonito prebivajočega državljanu tretje države, naboru instrumentov za upravljanje [...] učinkovitega vračanja, vključno z ukrepi za spodbujanje vračanja**, ter na [...] sodelovanju med državami članicami.
- (3) [...] [...] Da bi prispevali k izvajanju celovitega pristopa iz Uredbe (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta³, bi bilo treba vzpostaviti skupni sistem za učinkovito upravljanje vračanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Ta **skupni** sistem bi moral temeljiti na integriranem oblikovanju politik, da se zagotovita skladnost in učinkovitost dejavnosti in ukrepov, ki jih Unija in njene države članice sprejmejo v okviru svojih pristojnosti.
- (4) Evropski svet dosledno poudarja pomen odločnega ukrepanja na vseh ravneh, da bi olajšali vrnitve iz Evropske unije, jih pospešili in povečali njihovo število. Oktobra 2024 je Komisijo pozval, naj čim prej predloži nov zakonodajni predlog.

³ Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L 222, 22.5.2024, str. 1).

- (5) V strateških smernicah za zakonodajno in operativno načrtovanje na območju svobode, varnosti in pravice, ki jih je Svet za pravosodje in notranje zadeve sprejel 12. decembra 2024, je poudarjeno, da je uspešna politika vračanja temeljni steber celovitega in verodostojnega azilnega in migracijskega sistema Unije. V ta namen strateške smernice pozivajo k razvoju in izvajanju odločnejšega in celovitejšega pristopa k vračanju, in sicer z nujno nadgradnjo pravnega okvira.
- (6) [...] Učinkovita politika vračanja bi morala zagotoviti skladnost s paktom o migracijah in azilu ter prispevati k njegovi celovitosti, pa tudi prispevati k upravljanju nezakonitega priseljevanja v Unijo in [...] **preprečevanju** nedovoljenega gibanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav med državami članicami ob spoštovanju temeljnih pravic.

- (7) Unija in njene države članice si vse bolj prizadevajo za večjo učinkovitost politik vračanja. Kljub tem prizadevanjem pa obstoječi pravni okvir, ki ga sestavljata Direktiva Sveta 2001/40/ES⁴ in Direktiva 2008/115/ES⁵, ne ustreza več ne potrebam migracijske politike Unije *ne zakonodajnim in operativnim potrebam, zato da se zagotovi učinkovito vračanje*. Od sprejetja Direktive 2008/115/ES leta 2008 sta se območje svobode, varnosti in pravice ter migracijska politika Unije znatno spremenila. Zakonodaja EU na področju migracij je prešla iz zakonodaje, ki je določala minimalne standarde, v približevanje praks držav članic. Komisija si je leta 2018 s predlogom za prenovitev direktive o vračanju⁶ prizadevala za reformo pravil o vračanju. Prav tako si je s priporočiloma (EU) 2017/2338⁷ in (EU) 2023/682⁸ prizadevala podpreti države članice pri uporabi prilagodljivosti Direktive 2008/115/ES. Vendar so bile omejitve obsega sedanjega pravnega okvira dosežene.

⁴ Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L 222, 22.5.2024, str. 1).

⁵ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁶ Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (prenovitev). Bruselj, 12.9.2018. COM(2018) 634 final – 2018/0329 (COD).

⁷ Priporočilo Komisije (EU) 2017/2338 z dne 16. novembra 2017 o skupnem „Priročniku o vračanju“, ki ga uporabljajo pristojni organi držav članic pri izvajanju nalog v zvezi z vračanjem (UL L 339, 19.12.2017, str. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁸ Priporočilo Komisije (EU) 2023/682 z dne 16. marca 2023 o vzajemnem priznavanju odločb o vrnitvi in pospešenem vračanju pri izvajanju Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta. C/2023/1763. UL L 86, 24.3.2023, str. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>.

- (8) Vzpostaviti bi bilo treba strog [...] skupni postopek vračanja, s katerim bi zagotovili, da se državljani tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje na ozemlju držav članic, humano vrnejo ob polnem spoštovanju temeljnih pravic in mednarodnega prava. Z jasnimi in preglednimi pravili, ki se uporabljajo v vseh državah članicah, bi se zagotovila gotovost za zadevne državljane tretjih držav in pristojne organe. Pomembno je poenostaviti, olajšati in pospešiti postopke vračanja ter zagotoviti, da vračanje ni ovirano, **na primer** z nedovoljenim gibanjem v druge države članice.
- (9) Uporaba pravil na podlagi te uredbe ne bi smela vplivati na pravila o dostopu do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta⁹. Kadar je ustrezno, se pravila iz te uredbe dopolnjujejo s posebnimi pravili, ki povezujejo negativne odločbe o azilu in odločbe o vrnitvi glede izdajanja in pravnih sredstev iz Uredbe (EU) 2024/1348 ter postopek vračanja na meji iz Uredbe (EU) 2024/1349 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰.
- (9a) Nobena določba v tej uredbi se ne bi smela razlagati, kot da vpliva na nacionalno kazensko pravo držav članic in zlasti na izvrševanje sodnih odločb kazenskih sodišč.**

⁹ Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, **2024/1348** [...], 22.5.2024, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹⁰ Uredba (EU) 2024/1349 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi postopka vračanja na meji in spremembi Uredbe (EU) 2021/1148 (UL L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Ta uredba spoštuje temeljne pravice državljanov tretjih držav in upošteva načela, ki jih priznavata zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) in Ženevska konvencija o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kakor je bila dopolnjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967 (v nadaljnjem besedilu: Ženevska konvencija). Uporabljati bi jo bilo treba v skladu z Listino, splošnimi načeli prava Unije in ustreznim mednarodnim pravom.
- (11) [...] Spoštovati bi bilo treba načelo nevračanja in prepoved kolektivnega izгона iz člena 19 Listine. Nihče se ne sme odstraniti, izgnati ali izročiti tretji državi, v kateri obstaja zanj resna nevarnost, da bo podvržen smrtni kazni, mučenju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.
- (12) Država članica, na ozemlju katere se odkrije nezakonito prebivajoči državljan tretje države, mora zagotoviti njegovo vrnitev. Ko se odkrije primer nezakonitega prebivanja, bi morale države članice ***brez podvajanja kontrol, opravljenih v prejšnjih postopkih ali procesih***, hitro identificirati zadevnega državljana tretje države, ***ki se mora vrniti***, in s poizvedbami v ustreznih podatkovnih zbirkah Unije in nacionalnih podatkovnih zbirkah preveriti morebitna varnostna tveganja.[...]
- (12a) Sodišče, ki ga država članica na podlagi nacionalnega prava določi kot pristojno, bi moralo biti pristojno za pravno sredstvo zoper odločbo o vrnitvi, prepoved vstopa in odločbo, ki odreja odstranitev. Skladnost z zahtevami, ki izhajajo iz načela nevračanja, bi bilo treba preveriti, kadar gradivo iz spisa, s katerim je bilo seznanjeno sodišče, ki je na podlagi nacionalnega prava določeno kot pristojno za pravno sredstvo zoper odločbo o vrnitvi ali odločbo, ki odreja odstranitev, kakor je bilo dopolnjena ali pojasnjena v kontradiktornem postopku, kaže na to, da bi lahko bilo načelo nevračanja ogroženo.***

- (12b) *Brez poseganja v pravico do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine, ki zagotavlja, da lahko državljani tretje države izpodbija rok za prostovoljni odhod ali odsotnost tega roka v odločbi o vrnitvi, razveljavitev ali preklic roka za prostovoljni odhod ne bi smela vplivati na obveznost zapustitve ozemlja držav članic, določeno v navedeni odločbi o vrnitvi.*
- (13) *V primeru odstranitve bi morali [...] organi, ki so na podlagi nacionalnega prava določeni kot pristojni, spoštovanje načela nevračanja preverjati na podlagi individualne ocene ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin. Zadevni državljani tretje države bi moral čim prej predložiti dokaze o svojih osebnih okoliščinah. Moralo bi se biti možno opreti na obstoječo [...] oceno vseh pomembnih okoliščin iz prejšnjih faz postopka ali iz drugih prejšnjih postopkov. Preučiti je treba [...] vsako pomembno spremembo okoliščin in vse nove elemente, ki dokazujejo tveganje, pod pogojem, da so utemeljeni in se zanje ne šteje, da jih je državljani tretje države navedel zgolj zato, da bi zadržal ali onemogočil odstranitev.*
- (13a) *Države članice lahko državljani tretje države, ki navede, da bi bilo z odstranitvijo kršeno načelo nevračanja, napotijo na ustrezen postopek, vključno z azilnim postopkom v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU. Država članica lahko državljani tretje države napoti na ustrezen postopek tudi, kadar se njeni organi, ki so na podlagi nacionalnega prava določeni kot pristojni, seznanijo z navedbami, da bi se z odstranitvijo kršilo načelo nevračanja.*

- (14) Državam članicam je treba omogočiti prožnejše in bolj ciljno usmerjeno sodelovanje, tudi z novimi dvostranskimi sporazumi ali dogovori, da [...] **bi spodbudili učinkovito vračanje v tretje države.**
- (15) Ko se ugotovi, da državljan tretje države ne izpolnjuje ali ne izpolnjuje več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje na ozemlju držav članic, bi bilo treba hitro izdati odločbo o vrnitvi na podlagi individualne ocene, pri tem pa upoštevati vsa **pomembna** dejstva in okoliščine. **Odločba o vrnitvi bi morala navajati obveznost državljana tretje države, da zapusti ozemlje držav članic. Za odločbo o vrnitvi ne bi smelo biti obvezno, da se v njej določi država vrnitve. Državo vrnitve bi bilo treba določiti najpozneje pred odstranitvijo in se lahko določi v odločbi o vrnitvi ali kateri koli drugi odločbi, ki odreja odstranitev, ločeno od odločbe o vrnitvi. Kadar je ugotovljeno tveganje vračanja, se izdaja odločbe o vrnitvi ne bi smela preprečiti, temveč bi bilo treba odstranitev odložiti.**
- (15a) **Z nobeno določbo v tej uredbi se državam članicam ne bi smelo preprečiti, da v nacionalnem pravu za določene skupine določijo druge razloge za odlog odstranitve.**
- (15b) **Za odhod z ozemlja države članice v skladu z odločbo o vrnitvi bi moral biti v prvi vrsti odgovoren državljan tretje države, ki mu je bila naložena obveznosti zapustitve.**
- (16) Treba je zagotoviti, da se bistveni elementi odločbe o vrnitvi, ki jo izda posamezna država članica, vnesejo v posebni obliki kot evropski nalog za vrnitev in dajo na voljo, bodisi v okviru Schengenskega informacijskega sistema skupaj z razpisom ukrepa za vrnitev bodisi z dvostransko izmenjavo informacij z drugo državo članico. Evropski nalog za vrnitev bi moral biti v podporo priznavanju in izvrševanju **izvršljivih** odločb o vrnitvi **ali odločb, ki odrejajo odstranitev**, ki jih izda druga država članica, kadar se državljan tretje države nedovoljeno preseli v drugo državo članico.

(17) [...]

(18) Kadar državljanu tretje države, ki se nahaja na ozemlju države članice, druga država članica izda izvršljivo odločbo o vrnitvi, [...] bi moralo priznavanje in izvrševanje odločb o vrnitvi olajšati in pospešiti postopek vračanja na podlagi okrepljenega sodelovanja in medsebojnega zaupanja med državami članicami. **Tako priznavanje in izvrševanje** [...] lahko prispevata tudi k odvratanju od nedovoljenih migracij in nedovoljenega sekundarnega gibanja v Uniji ter k omejevanju zamud v postopku vračanja. Pravna sredstva zoper [...] **odločbo** o vrnitvi bi se morala uveljavljati **zgolj** v državi članici izdajateljici.

(18a) Priznanje odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev, na podlagi informacij, ki so na voljo v evropskem nalogu za vrnitev iz člena 7(7), ne bi smelo pomeniti odločbe ali akta. Nepriznavanje odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev, ne bi smelo pomeniti odločbe ali akta.

- (18b) *Kadar namerava država članica priznati in izvršiti izvršljivo odločbo države članice izdajateljice o vrnitvi ali odločbo države članice izdajateljice, ki odreja odstranitev, so lahko državi članici pri opredelitvi primerov, v katerih se vzajemno priznavanje ne bi smelo uporabljati in bi bilo treba namesto tega izdati nacionalno odločbo o vrnitvi, v pomoč naslednja vodilna načela. To lahko vključuje primere, kadar bi bilo izvrševanje v nasprotju z javnim redom države članice izvršiteljice, tudi kar zadeva vračanje nekaterih kategorij državljanov tretjih držav, kot so mladoletniki brez spremstva in žrtve trgovine z ljudmi, za katere je v nacionalnem pravu določena višja raven zaščite; kadar bi bila izdaja nove odločbe o vrnitvi hitrejša; kadar so informacije, ki so na voljo v evropskem nalogu za vrnitev, nepopolne; kadar je državljan tretje države zoper odločbo o vrnitvi vložil pritožbo v državi članici izdajateljici; kadar je treba državljana tretje države odstraniti v tretjo državo, ki ni država, navedena v odločbi države članice izdajateljice o vrnitvi ali odločbi države članice izdajateljice, ki odreja odstranitev, in v odločbi o vrnitvi ni navedena nobena država vrnitve.*
- (18c) *Za namen priprave ukrepov v smeri obveznega vzajemnega priznavanja bi morale Komisija in ustrezne agencije EU, kot je agencija eu-LISA, po potrebi podpirati države članice, tudi z opredelitvijo potrebne ureditve in prilagoditev za zagotovitev samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev.*
- (19) [...] Države članice *ter Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA*, bi morale [...] *najpozneje do sprejetja izvedbenega akta iz člena 7(8) začeti vzpostavljati* pravno in tehnično ureditev, da bi zagotovile, da bi bil evropski nalog za vrnitev lahko na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema. [...]

- (19a) *Komisija bi morala dve leti po začetku uporabe te uredbe oceniti izvajanje vzajemnega priznavanja, zlasti glede tega, ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev, s katero je evropski nalog za vrnitev na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema na podlagi člena 7(7), in ali je navedena ureditev učinkovita; glede tega, ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev za zagotovitev samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev na podlagi člena 7(9); glede učinkovitosti priznavanja in izvrševanja odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev, ter glede obremenitve pravosodnih in upravnih nacionalnih sistemov, ki izhajajo iz tega, ter rezultatov ustreznih dejavnosti usposabljanja in pilotnih projektov.*
- (19b) *Komisija bi morala na podlagi ocene iz člena 9(10) po potrebi predložiti zakonodajne predloge, vključno z morebitnimi ciljno usmerjenimi spremembami za zagotovitev učinkovitega vračanja, da bi uvedli obvezno priznavanje in izvrševanje izvršljivih odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev, ki jih izda druga država članica. Če Komisija predloga ne predloži, bi morala pojasniti razloge za to.*
- (20) Učinki nacionalnih ukrepov vračanja bi morali na podlagi uveljavljanja prepovedi vstopa, ki prepoveduje vstop v vse države članice in prebivanje na njihovem ozemlju, še naprej imeti razsežnost Unije. Trajanje prepovedi vstopa bi bilo treba določiti ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin posameznega primera, načeloma pa naj ne bi bilo daljše od [...] **dvajsetih** let. Kadar se nezakonito prebivajoči državljani tretje države odkrije med izstopno kontrolo na zunanjih mejah, bi bilo morda primerno naložiti prepoved vstopa, da se prepreči ponovni vstop v prihodnje in s tem zmanjša tveganje nezakonitega priseljevanja, **hkrati pa se ne prepreči hiter odhod državljanov tretje države.**

- (21) [...] Državljeni *tretjih držav* [...], *ki niso izpolnili* obveznosti zapustitve [...], *ali ki jim ni bil odobren rok za* prostovoljno vrnitev, *se lahko odstranijo s prisilnimi ukrepi*. Namen okrepljenih pravil o odstranitvi je zagotoviti neposredne in takojšnje posledice, če državljan tretje države ne upošteva [...] *roka*, do katerega mora *najpozneje zapustiti ozemlje, ter preprečiti nedovoljena sekundarna gibanja in varnostna tveganja*. *Če ni razlogov za domnevo, da bi prostovoljna vrnitev ogrozila namen postopka vračanja, se lahko državljane tretjih držav, ki sodelujejo, še naprej vrača predvsem v okviru prostovoljnega vračanja*. Za prisilne ukrepe bi morali veljati načeli sorazmernosti in učinkovitosti glede na uporabljene ukrepe in zastavljene cilje.
- (21a) *Ker se ta uredba uporablja samo za državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ne vpliva na svetovanje pri vračanju in reintegraciji ter druge programe za podporo pri prostovoljnem vračanju in reintegraciji državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v Uniji.*
- (22) Potrebna so skupna pravila za zagotovitev, da se *nezakonito prebivajoči* državljani tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, [...] učinkovito identificirajo in hitro vrnejo. Zagotoviti je treba, da se izvajajo ustrezne kontrole za identifikacijo državljanov tretjih držav in da se ti označijo kot varnostno tveganje, tudi z opiranjem na postopek preverjanja iz Uredbe (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹. *Na splošno* bi morala biti za državljane tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, odstranitev pravilo, in moralo bi biti mogoče odstopati od splošnih pravil, da se določijo daljše *ali časovno nedoločene* prepovedi vstopa, daljša obdobja pridržanja, in odstopati od uporabe posebnih centrov za pridržanje, tako da se osebe, ki ogrožajo varnost [...] *držav članic*, hitro odstranijo.

¹¹ Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Z novimi pravili bi bilo treba razširiti možnosti držav članic, da zagotovijo vračanje v tretje države z dodatnimi orodji. Na voljo bi morala biti možnost sklenitve posebnih sporazumov ali dogovorov s tretjimi državami, da se državam članicam zagotovi več možnosti za vračanje, pod pogojem, da zadevna tretja država spoštuje mednarodne standarde človekovih pravic in, **v primeru odstranitve**, načelo nevračanja. **Pomanjkljivosti v zvezi z določenimi deli ozemlja tretje države ali določljivo kategorijo oseb ne bi smele preprečiti sklenitve takega sporazuma ali dogovora, če so vzpostavljena zadostna jamstva za zagotovitev doslednega spoštovanja pravic državljanov tretjih držav, ki jih tak sporazum ali dogovor zadeva.** Sporazum ali dogovor bi moral zlasti določati [...] **postopke, ki se uporabljajo za vračanje**, pogoje bivanja v državi, [...] **obveznosti tretje države**[...] **in** posledice v primeru kršitev **sporazuma ali dogovora. Kadar sporazum ali dogovor vključuje nadaljnjo vrnitev iz tretje države, bi moral sporazum ali dogovor poleg tega določati posledice v primeru, da nadaljnja vrnitev ni mogoča, obveznosti in odgovornosti države članice ali EU in tretje države, posledice v primeru** [...] znatnih sprememb, ki negativno vplivajo na razmere v tretji državi, ter neodvisen nadzorni organ ali mehanizem za ocenjevanje izvajanja sporazuma ali **dogovora**. Taki sporazumi ali dogovori bodo pomenili izvajanje prava Unije za namene člena 51(1) Listine.

- (23a) Za zagotovitev zadostne zaščite legitimnih interesov, povezanih z upravljanjem zunanjih meja in notranjo varnostjo zadevnih držav članic, bi bilo treba v okoliščinah, ko se država članica pogaja o sporazumu oziroma dogovoru za namene te uredbe z eno od sosednjih tretjih držav Unije, države članice, ki imajo skupno mejo z navedeno tretjo državo, v ustreznem času pred sklenitvijo sporazuma oziroma dogovora obvestiti o navedenih pogajanjih ob polnem spoštovanju načela lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) Pogodbe o Evropski uniji. Po sklenitvi sporazumov ali dogovorov s tretjimi državami bi bilo treba od držav članic zahtevati, da Komisijo in druge države članice obvestijo o takih sporazumih ali dogovorih, preden se začnejo začasno uporabljati ali začnejo veljati, kar koli nastopi prej. Da bi se poleg tega izognili kakršni koli neskladnosti s pravom Unije in dodatno povečali preglednost, bi morale imeti države članice možnost, da Komisijo in druge države članice prostovoljno obveščajo o napredku pogajanj s tretjo državo v zvezi s sporazumi ali dogovori, ki jih dovoljuje ta uredba, preden pogodbenici dosežeta končni dogovor, tudi zato, da bi Komisijo zaprosile za oceno združljivosti predvidenega sporazuma ali dogovora, o katerem potekajo pogajanja, s pravom Unije.*
- (24) Dobro delujoče schengensko območje brez notranjih meja je odvisno od uspešne in učinkovite uporabe schengenskega pravnega reda v državah članicah. Uredba Sveta (EU) 2022/922 vzpostavlja ocenjevalni in spremljevalni mehanizem za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda [...], tudi v zvezi z učinkovitim vračanjem državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja [...].

- (25) V skladu s členom 24 Listine in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 bi morala biti otrokova korist najpomembnejše vodilo držav članic pri uporabi postopkov vračanja. Pri ugotavljanju, kaj je posamezna otrokova korist, bi morale države članice upoštevati zlasti dobrobit mladoletnika in njegov kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni družbeni razvoj, vprašanja varnosti in varovanja v skladu z njegovo starostjo in zrelostjo, vključno z okoljem, iz katerega prihaja. [...] **Mladoletnike** [...] brez spremstva bi moral skozi vse faze postopka vračanja voditi zastopnik.
- (26) Kadar obstajajo razlogi za dvom o tem, ali je državljan tretje države mladoleten, [...] **se lahko v skladu z nacionalnim pravom** opravi ugotavljanje starosti. **Države članice se lahko zanašajo na ugotavljanje starosti, opravljene v okviru prejšnjih postopkov.** Za zagotovitev skladnosti upravljanja migracij v Uniji [...] **se lahko** uporabi enak postopek, kot je določen v Uredbi (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta¹². [...]

¹² Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L 222, 22.5.2024, str. 1).

- (27) Za povečanje učinkovitosti postopka vračanja bi bilo treba določiti jasne [...] **obveznosti** državljanov tretjih držav. Državljeni tretjih držav bi morali **imeti obveznost zapustitve ozemlja držav članic in** sodelovanja z organi [...] **med celotnim** postopkom vračanja. Državljeni tretjih držav bi morali ostati na voljo **in biti dosegljivi pristojnim organom ter zagotoviti vse informacije, pomembne za pripravo in izvedbo vračanja. Iz tega sledi, da je državljan tretje države tisti, ki je v prvi vrsti odgovoren za to, da se ugotovi njegova identiteta, in da pridobi** in predloži **potne listine**, potrebne [...] za vrnitev. V primeru nespoštovanja obveznosti **zapustitve in** sodelovanja bi bilo treba naložiti učinkovite in sorazmerne posledice, **pristojni organi pa bi morali sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev vrnitve, vključno s preiskovalnimi ukrepi. Državljeni tretjih držav, ki jih ni mogoče odstraniti, tudi zaradi načela nevračanja ali zaradi njihovega nesodelovanja s pristojnimi organi, ne bi smeli biti izključeni iz naložitve splošnih obveznosti, vključno z obveznostmi, da ostanejo, prebivajo in se zglasijo pri pristojnih organih. Posledice bi morale na primer vključevati** znižanje podpore in izplačil, dodeljenih v skladu z nacionalnim pravom [...] **ali zaseg potnih listin [...].**
- (27a) **Obveznosti in ukrepi, ki niso povezani z vračanjem, ne spadajo na področje uporabe teh določb. V zvezi s tem člen 21 in naslednji ne vplivajo na določbe, ki urejajo posledice za socialne prejemke na podlagi nacionalnega prava.**
- (28) Ta uredba ne bi smela vplivati na možnost držav članic, da državljanom tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, po potrebi naložijo kazenske sankcije, **vključno z zaporno kaznijo**, v skladu z nacionalnim kazenskim pravom.

- (29) Vzpostaviti bi bilo treba vrsto pravnih sredstev zoper odločbe v zvezi z vrnitvijo, da se zagotovi učinkovita zaščita [...] **pravic** zadevnih posameznikov. [...] V primerih pritožbe ali preizkusa pred **sodiščem** bi morala biti na zahtevo na voljo potrebna pravna pomoč, **brez poseganja v pravico, da se omeji dostop do pravne pomoči in zastopanja**.
- (29a) *Pojem sodišča je pojem, urejen s pravom Unije, kot ga razlaga Sodišče Evropske unije. Ta pojem lahko med drugim pomeni le organ, ki deluje kot tretja stranka v odnosu do organa, ki je sprejel odločitev, ki je predmet spora v postopku. Ta organ bi moral izvajati sodne funkcije in ni odločilno, ali je sam priznan kot sodišče na podlagi nacionalnega prava. Ta uredba ne bi smela vplivati na pristojnost držav članic, da organizirajo svoj nacionalni sodni sistem in določijo število pritožbenih stopenj. Kadar nacionalno pravo določa možnost vložitve nadaljnjih pritožb zoper prvo odločbo o pritožbi ali poznejše odločbe o pritožbi, bi bilo treba postopek in odložilni učinek takih pritožb urediti v nacionalnem pravu v skladu s pravom Unije in mednarodnimi obveznostmi.*
- (30) Da bi izboljšali učinkovitost postopkov vračanja in hkrati zagotovili spoštovanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 47 Listine, bi moralo biti mogoče pritožbe zoper odločbe v zvezi z vrnitvijo, kolikor je mogoče, izpodbijati na eni sodni stopnji. Pravila iz te uredbe v zvezi s pritožbami in [...] **odlogom izvršitve odločb** bi morala spoštovati pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kot je določena v členu 47 Listine o temeljnih pravicah.

- (31) Državam članicam bi bilo treba zagotoviti potrebna orodja [...], **da bi zagotovili hitro in uspešno vračanje, vključno z ukrepi, ki sledijo v primeru neizpolnjevanja obveznosti zapustitve, in spodbudami za izpolnjevanje obveznosti zapustitve in sodelovanje ter ukrepi za preprečevanje** nevarnosti pobega. Skupna pravila bi morala racionalizirati **zahteve v okviru obveznosti sodelovanja in merila za ugotavljanje nevarnosti pobega, ne da bi omejevala pravice držav članic, da v nacionalnem pravu določijo dodatne ukrepe in merila. Takšna pravila bi morala tudi zagotoviti, da se v državah članicah uporabijo pridržanje in [...]** alternative pridržanju, da bi se postopek vračanja učinkovito upravljali.
- (32) Pridržanje bi moralo biti mogoče odrediti [...] za **vrnitev, vključno s** pripravo [...] vrnitve, **ponovni sprejem ali izvedbo odstranitve**, in sicer kadar je to sorazmerno in potrebno, po individualni oceni posameznega primera [...]. Organi bi morali ravnati s potrebno skrbnostjo, pridržanje pa bi moralo trajati čim manj ter **na splošno v posamezni državi članici ne bi smelo** presegati 24 mesecev. **V primeru pobega v drugo državo članico se pretekla obdobja pridržanja ne upoštevajo pri izračunu najdaljšega obdobja pridržanja. Obdobja pridržanja na podlagi drugih uredb ali direktiv se ne bi smela upoštevati pri izračunu najdaljšega pridržanja. Med pridržanjem bi bilo treba obravnavati posebne potrebe, ki izhajajo iz ocene ranljivosti.** Kadar nacionalno pravo določa pridržanje mladoletnikov, bi bilo treba upoštevati predvsem otrokovo korist. Kadar je mogoče za nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav namesto pridržanja učinkovito uporabiti druge, manj prisilne alternativne ukrepe, bi bilo treba to tudi storiti.

- (32a) *Kadar pridržanje traja 24 mesecev, bi morala imeti država članica možnost, da državljan tretje države pridrži za nova obdobja, ki niso daljša od šestih mesecev, kadar obstaja nevarnost pobega in kadar se zaradi novih pomembnih informacij v nekaterih okoliščinah upravičeno pričakuje odstranitev. Pridržanje bi bilo treba odrediti ob upoštevanju načela nujnosti in sorazmernosti ter bi moralo biti čim krajše.*
- (33) Za vračanje državljanov tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, so potrebni posebni ukrepi za zaščito pravic in svoboščin drugih. Zato bi moralo biti mogoče take državljan tretjih držav pridržati za *obdobje* [...], *ki je daljše od 24 mesecev*, pri čemer mora biti vsako tako pridržanje v skladu z načelom sorazmernosti.
- (34) S pridržanimi državljani tretjih držav bi bilo treba ravnati humano in dostojanstveno, ob spoštovanju njihovih temeljnih pravic ter v skladu z mednarodnim in nacionalnim pravom[...]. Pridržanje bi moralo *praviloma* potekati v posebnih centrih za pridržanje ali namenskih krilih drugih ustanov. Kadar država članica ne more zagotoviti takih centrov, *ali če država članica meni, da je prevoz državljan tretje države nesorazmeren glede na izvršitev odločbe o vrnitvi*, se lahko državljani tretjih držav nastanijo v zaporu vendar morajo biti ločeni od navadnih zapornikov.
- (35) Razlogi za pridržanje iz te uredbe ne posegajo v druge razloge za pridržanje, tudi ne v razloge za pridržanje v okviru kazenskega postopka, ki se uporabljajo v skladu z nacionalnim pravom [...].

- (36) Obveznost vsake države, da ponovno sprejme svoje državljane, je temeljno načelo državne suverenosti in mednarodnega sodelovanja. Dolžnost držav, da ponovno sprejmejo svoje državljane, se šteje za načelo običajnega mednarodnega prava [...], **in je predvidena v [...]** *Prilogi IX, poglavje 5, h Konvenciji ICAO ter določena v Samojskem sporazumu. Učinkovito vračanje je mogoče le, če države [...] izpolnijo obveznost, da ponovno sprejmejo svoje [...] državljane. Zato so države članice odvisne od sodelovanja [...] tretjih držav, da bi lahko izvajale učinkovito vračanje. EU in države članice za izboljšanje sodelovanja s tretjimi državami po potrebi uporabljajo obstoječe instrumente, kot sta člen 25a Uredbe (EU) 810/2009 in podpora Frontex.*
- (37) [...]Usklajen pristop k ponovnemu sprejemu med državami članicami je ključnega pomena za lažje vračanje državljanov tretjih držav. Preslabo nadaljnje ukrepanje na podlagi izvršljivih odločb o vrnitvi bi lahko oviralo učinkovitost skupnega pristopa k vračanju. Izvršljivim odločbam o vrnitvi bi morali sistematično slediti vsi potrebni ukrepi za izvršitev vrnitve, po **potrebi tudi** z vložitvijo prošenj za ponovni sprejem organom tretjih držav v primerih, ko se dvomi o državljanstvu ali je treba pridobiti potno listino.
- (38) [...]

- (39) Uspešni postopki vračanja temeljijo na učinkovitem upravnem sodelovanju in izmenjavi informacij med državami članicami. Izmenjava informacij, vključno z izmenjavo podatkov o identiteti in državljanstvu državljanov tretjih držav, njihovih potnih listinah in drugimi ustreznimi informacijami, bi morala temeljiti na jasnih pravilih, tudi na pravilih iz Uredbe (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta¹³. Pri teh pravilih bi bilo treba spoštovati načela varstva podatkov in pravice zadevnih posameznikov ter zagotavljati, da so take informacije točne in se uporabljajo samo za namene vračanja, *odstranitve*, ponovnega sprejema in reintegracije ter da so zaščitene pred nepooblaščenim dostopom, razkritjem ali uporabo.
- (40) [...]

¹³ Uredba (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 312, 7.12.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- (41) Za obdelavo osebnih podatkov za namene te uredbe se uporablja Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴. Za obdelavo osebnih podatkov v institucijah in organih Unije za namene te uredbe se uporablja Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta. Ker so s ponovnim sprejemom *in učinkovito vrnitvijo* povezani pomembni javni interesi, bi bilo lahko treba za namene *vrnitve, odstranitve*, ponovnega sprejema in reintegracije prenesti osebne podatke državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, vključno s podatki v zvezi z njihovo identiteto, potnimi listinami, drugimi ustreznimi podatki ter v ustrezno utemeljenih primerih podatki o njihovih kazenskih obsodbah in zdravju. Take prenose je treba opraviti v skladu s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 in poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725¹⁵[...].
- (42) [...] *Pristojni* organi, ki so pristojni za azil, in [...] pristojni organi, ki so vključeni v različne faze postopka vračanja, bi morali tesno sodelovati in se med seboj usklajevati [...] *za zagotovitev učinkovitega vračanja*.

¹⁴ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁵ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

(43) [...]

(43a) *Sodelovanje in pomoč med državami članicami bi morala praviloma potekati tudi zato, da se omogoči tranzit prek njihovega ozemlja, logistična ali druga materialna pomoč ali pomoč v naravi, povezana s takim tranzitom, da se olajšajo predaje v drugo državo članico, bodisi na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov ali na podlagi sodelovanja med državami članicami, ali da se zagotovi podpora pri odhodu državljana tretje države v državo članico, v kateri ima pravico do prebivanja.*

(44) Unija ***brez poseganja v večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034*** zagotavlja finančno in operativno podporo za učinkovito izvajanje te uredbe. Kolikor se bodo dejavnosti financirale iz tematskega instrumenta Sklada za azil, migracije in vključevanje, se lahko izvajajo v okviru neposrednega, posrednega ali deljenega upravljanja. Države članice bi morale kar najbolje izkoristiti razpoložljive finančne instrumente, programe in projekte Unije na področju vračanja, zlasti tiste na podlagi Uredbe (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶, ter operativno pomoč Evropske agencije za mejno in obalno stražo v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷. [...]

¹⁶ Uredba (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Sklada za azil, migracije in vključevanje (UL L 251, 15.7.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁷ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (45) [...] **Poročanje o** učinkovitosti te uredbe in [...] **opredelitev** področij, na katerih so potrebne izboljšave, **bi morala temeljiti na zbiranju in analizi obstoječih, zanesljivih in primerljivih statistik o** [...] učinkovitosti postopkov vračanja, [...] sodelovanju tretjih držav in [...] prizadevanjih za reintegracijo. **Upoštevati bi bilo treba standarde iz Uredbe (EU) št. 862/2007, Uredbe (EU) 2019/1896 in nacionalnega prava ter jih po potrebi pregledati, da se zagotovi ustreznost statistike.** Določiti bi bilo treba skupne standarde in opredelitve za zbiranje in sporočanje ustreznih podatkov, da bi omogočili [...] **oceno** učinka te uredbe in prispevali k sprejemanju informiranih odločitev o prihodnjem razvoju politike.
- (46) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za uvedbo evropskega naloga za vrnitev [...]. Ta pooblastila bi se morala izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸.
- (47) Direktivo 2001/40/ES, Direktivo 2008/115/ES in Odločbo Sveta 2004/191/ES bi bilo treba razveljaviti.

¹⁸ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (48) Ker ciljev te uredbe glede izboljšanja učinkovitosti vračanja [...] države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega oziroma učinkov ukrepa za zagotovitev skupnega in skladnega pristopa držav članic lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (49) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker ta uredba [...] ¹⁹ nadgrajuje schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, odloči, ali jo bo prenesla v svoje nacionalno pravo.

¹⁹ [...]

- (50) Ta uredba [...] predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerem Irska v skladu s Protokolom št. 19 o schengenskem pravnem redu, vključenem v okvir Evropske unije, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, [...] ²⁰[...] ne sodeluje **ter v skladu s členom 4 navedenega protokola za Irsko** ni zavezujoča in se v njej ne uporablja ²¹. [...]

²⁰ [...]

²¹ ***Ta uvodna izjava bo spremenjena, če bo Irska zaprosila za sodelovanje pri tej uredbi v skladu s členom 4(1) Protokola št. 19 o schengenskem pravnem redu, vključenega v okvir Evropske unije, Svet pa bo odločitev sprejel hkrati s sprejetjem te uredbe. V takem primeru se bo uvodna izjava sklicevala na odločitev Sveta o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda.***

- (51) Ta uredba [...] za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda²², ki spadajo na področje iz člena 1, točka C, Sklepa Sveta 1999/437/ES.
- (52) Ta uredba [...] za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda²³, ki spadajo na področje iz člena 1, točka C, Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES²⁴.

²² UL L 176, 10.7.1999, str. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²³ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

²⁴ Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

- (53) Ta uredba [...] za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točka C, Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU²⁵.
- (54) [...]
- (55) V skladu s členom 42(2) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal [...] –

²⁵ Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina

1. ***Da se zagotovi učinkovito vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju držav članic***, ta uredba [...] ***vzpostavlja skupni sistem*** [...] za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo [...] na ozemlju držav članic, v skladu s temeljnimi pravicami, priznanimi [...] z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), ***in splošnimi načeli prava Unije*** ter veljavnimi ***mednarodnimi obveznostmi*** [...], tudi [...] na področju človekovih pravic.
2. Cilj te uredbe je ***omogočiti državam članicam, da sprejmejo vse ukrepe, potrebne*** za [...] zagotovitev učinkovitega vračanja.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju držav članic.

2. Ta uredba se ne uporablja za osebe, ki imajo pravico do prostega gibanja po pravu Unije, kot so opredeljene v členu 2, točka 5, Uredbe (EU) 2016/399.
3. *Ta uredba ne posega v določbe uredb (EU) 2024/1351 in (EU) 2024/1348.*
4. *Brez poseganja v odstavek 5 tega člena se ta uredba ne uporablja za državljane tretjih držav:*
 - a. *ki jim je bil zavrnen vstop na zunanjih mejah v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2016/399 ali v skladu z enakovrednim nacionalnim pravom v primeru držav članic, ki jih navedena uredba ne zavezuje;*
 - b. *ki so jih pristojni organi prijeli ali prestregli pri nezakonitem prestopu kopenske, morske ali zračne zunanje meje države članice in po tem niso pridobili dovoljenja ali pravice, da prebivajo v tej državi članici;*
 - c. *ki jim je bila izrečena kazenska sankcija, ki predvideva ali ima za posledico vrnitev;*
 - d. *ki so v postopku izročitve;*
5. *Država članica se lahko odloči, da bo to uredbo uporabljala za eno ali več kategorij državljanov tretjih držav iz odstavka 4, točke (a), (b) in (c). V teh primerih se ta uredba za te kategorije državljanov tretjih držav uporablja od datuma, na katerega država članica uradno obvesti druge države članice in Komisijo o svoji odločitvi.*
6. *Če se država članica odloči, da bo to uredbo uporabljala za državljane tretjih držav, ki jim je bila izrečena kazenska sankcija, ki predvideva vrnitev, se členi 7, 9 in 10 ne uporabljajo.*

7. *V zvezi z državljani tretjih držav, ki so izključeni iz področja uporabe te uredbe v skladu z odstavkom 4, točki (a) in (b), države članice zagotovijo, da njihova obravnava in raven zaščite nista manj ugodni od tega, kar je določeno v členu 12(4) in (5), členu 14(2), členu 14(6), točki (c) in (e), členu 34(1) do (6) ter členu 35, in spoštujejo načelo nevračanja.*

Člen 3

[...]

Člen 4

Opredelevanje pojmov

Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „državljan tretje države“ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 20 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ni oseba, ki ima pravico do prostega gibanja po pravu Unije, kot je opredeljena v členu 2, točka 5, Uredbe (EU) 2016/399;
- (2) „nezakonito prebivanje“ pomeni prisotnost državljan tretje države na ozemlju države članice, ki ne izpolnjuje ali ne izpolnjuje več pogojev za vstop iz člena 6 Uredbe (EU) 2016/399 ali [...] **enakovrednih** pogojev za vstop, bivanje ali stalno prebivališče v [...] **skladu z nacionalnim pravom v primeru držav članic, ki jih navedena uredba ne zavezuje, vendar sodelujejo pri njenem izvajanju**;
- (3) „država vrnitve“ pomeni [...]
 - (a) tretjo državo, ki je država izvora državljan tretje države;
 - (b) tretjo državo, ki je država uradnega običajnega prebivališča državljan tretje države;
 - (c) tretjo državo tranzita na poti v Unijo v skladu s sporazumi ali dogovori Unije ali držav članic o ponovnem sprejemu;
 - (d) tretjo državo, ki ni tista iz točk (a) [...] **in (b)**, v kateri ima državljan tretje države pravico do vstopa in prebivanja;

- (e) varno tretjo državo, v zvezi s katero je bila prošnja državljana tretje države za mednarodno zaščito zavržena kot nedopustna na podlagi člena 59(8) Uredbe (EU) 2024/1348;
 - (f) prvo državo azila, v zvezi s katero je bila prošnja državljana tretje države za mednarodno zaščito zavržena kot nedopustna na podlagi člena 58(4) Uredbe (EU) 2024/1348;
 - (g) tretjo državo, **ki ni tista iz točk (a), (b) in (d)**, s katero je sklenjen sporazum ali dogovor, na podlagi katerega se državljan tretje države sprejme v skladu s členom 17 te uredbe.
- (4) „odločba o vrnitvi“ pomeni upravni ali sodni **akt ali** odločbo, ki navaja ali razglaša, da je prebivanje državljana tretje države nezakonito, in nalaga ali navaja obveznost zapustitve [...] **ozemlja držav članic**;
- (4a) „vrnitev“ pomeni:**
- (a) **da se nezakonito prebivajoči državljan tretje države prostovoljno vrne, kot je navedeno v točki 6, ali**
 - (b) **da pristojni organi nezakonito prebivajočega državljana tretje države odstranijo z ozemlja držav članic in v državo vrnitve iz točke 3;**
- (4b) „odločba, ki odreja odstranitev“ pomeni upravni ali sodni akt ali odločbo, ki navaja ali razglaša, da se državljan tretje države lahko odstrani v eno ali več držav vrnitve iz točke 3;**

- (5) [...] [...] „odstranitev“ pomeni izvršitev odločbe o vrnitvi s strani pristojnih organov s fizičnim prevozom z ozemlja države **članice**;
- (6) [...] [...] „prostovoljna vrnitev“ pomeni [...] **odhod** z ozemlja držav članic **po lastni volji, s pomočjo ali brez nje, ne da bi bila potrebna odstranitev**:
- (a) **nezakonito prebivajočega državljana tretje države, zoper katerega še ni bila izdana odločba o vrnitvi, ali**
- (b) **nezakonito prebivajočega državljana tretje države, ki izpolni obveznost zapustitve do roka za prostovoljni odhod, določenega v odločbi o vrnitvi, ali po njem;**
- (7) „pobeg“ pomeni dejanje, zaradi katerega državljan tretje države ni na voljo pristojnim upravnim ali pravosodnim organom [...];
- (8) „prepoved vstopa“ pomeni upravno ali sodno odločbo ali akt, ki [...] prepoveduje vstop na ozemlje držav članic in bivanje na njem;
- (9) [...]
- (10) [...]

- (11) „operacija vračanja“ pomeni operacijo, ki jo organizira ali usklajuje pristojni organ *ali jo podpira Evropska agencija za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: Frontex)*, s katero se vračajo državljani tretjih držav iz ene ali več držav članic;

[...] ²⁶[...]

Člen 5

Temeljne pravice

Države članice pri uporabi te uredbe ravnajo v celoti v skladu z zadevnim pravom Unije, vključno z Listino, ustreznim mednarodnim pravom, obveznostmi v zvezi z dostopom do mednarodne zaščite, [...] načelom nevračanja ter temeljnimi pravicami.

Poglavje II

POSTOPEK VRAČANJA

ODDELEK 1

ZAČETEK POSTOPKA VRAČANJA

Člen 6

[...]

²⁶ [...]

ODDELEK 2

POSTOPEK ZA ODREDITEV VRNITVE

Člen 7

[...] Odločba o vrnitvi

1. Pristojni organi [...] države članice vsakemu državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju, izdajo odločbo o vrnitvi, **ki navaja ali nalaga obveznost zapustitve ozemlja držav članic.**

1a. V odločbi o vrnitvi:

(a) se določi rok za odhod, ki ni daljši od 30 dni in do katerega državljan tretje države najpozneje zapusti ozemlje držav članic, ali

(b) se navede, da mora državljan tretje države takoj zapustiti ozemlje držav članic.

Rok za odhod iz pododstavka (a) se lahko natančneje določi v nacionalnem pravu.

Države članice lahko v nacionalnem pravu določijo, kdaj se državljanu tretje države odobri rok za prostovoljni odhod oziroma kdaj se mu odredi takojšen odhod.

1b. Države članice lahko določijo rok za odhod na podlagi odstavka 1a, ki je daljši od 30 dni, ob upoštevanju specifičnih okoliščin posameznega primera.

1c. Države članice lahko podaljšajo rok za odhod na podlagi odstavka 1a, ob upoštevanju specifičnih okoliščin posameznega primera, zlasti sodelovanja v programu vračanja in reintegracije na podlagi člena 46(3) ter izpolnjevanja obveznosti sodelovanja iz člena 21.

Države članice lahko skrajšajo rok za odhod na podlagi odstavka 1a v primeru neizpolnjevanja obveznosti sodelovanja iz člena 21.

1d. Rok za odhod začne teči z datumom, določenim v skladu z nacionalnim pravom.

2. Odločba o vrnitvi se izda v pisni obliki ter vsebuje dejanske in pravne razloge [...]. **Državljan tretje države se obvesti** o razpoložljivih pravnih sredstvih, ki so na voljo, in rokih za njihovo uporabo. Državljan tretje države se o odločbi o vrnitvi uradno obvesti [...], **takoj ko je mogoče v skladu z nacionalnim pravom zadevne države članice.**

3. Pristojni organi se lahko odločijo, da ne bodo zagotovili ali da bodo omejili informacije o dejanskih razlogih, kadar nacionalno pravo omogoča omejitev pravice do informacij ali kadar je to potrebno za zaščito javnega reda, javne varnosti ali nacionalne varnosti ter za preprečevanje, preiskovanje, odkrivanje in pregon kaznivih dejanj. V takih primerih se državljan tretje države obvesti o bistvu razlogov, na podlagi katerih se sprejema odločba o vrnitvi, da bi mu zagotovili dostop do učinkovitega pravnega sredstva. **Obveznost obveščanja državljana tretje države o bistvu razlogov ne vključuje obveznosti razkritja tajnih podatkov.**

4. [...] *V odločbi o vrnitvi se lahko določi država ali države vrnitve. Kadar se državljan tretje države odloči prostovoljno vrniti v drugo državo vrnitve [...], ki ni država ali države, navedene v odločbi o vrnitvi, ni treba izdati nove [...] odločbe [...], ki bi določala državo vrnitve.*
- 4a. *Pristojnim organom se ne preprečuje, da izdajo odločbo o vrnitvi, kadar obstaja ovira za odstranitev, tudi zaradi tveganja vračanja. Kadar je v odločbi o vrnitvi določena država vrnitve in je ugotovljeno, da obstaja tveganje vračanja, se v njej navede, da je odstranitev v to državo vrnitve odložena v skladu s členom 14, odstavek 1, točka (a).*
5. Državljanu tretje države se na zahtevo zagotovi pisni ali ustni prevod glavnih elementov odločbe o vrnitvi [...], vključno z informacijami o pravnih sredstvih, ki so na voljo, in sicer v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume. *Države članice lahko uporabijo splošne informativne dokumente ali prevode, vključno s strojnimi prevodi.*
6. Odločba o vrnitvi [...] se izda v istem aktu ali *v posebnem aktu* hkrati in skupaj z odločbo o prenehanju zakonitega prebivanja državljana tretje države *ali brez nepotrebnega odlašanja po tem in* ne da bi to vplivalo na postopkovne zaščitne ukrepe iz poglavja IV ter iz drugih ustreznih določb prava Unije in mednarodnega prava.

7. Ob izdaji odločbe o vrnitvi [...] **države članice** [...] **uporabijo** obrazec (v nadaljnjem besedilu: evropski nalog za vrnitev), sestavljen na podlagi odstavka 8. **Obrazec vsebuje glavne elemente odločbe o vrnitvi in po potrebi odločbe, ki odreja odstranitev**, in se da na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema v skladu z Uredbo (EU) 2018/1860 [...].
8. Komisija **najpozneje šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe** sprejme izvedbeni akt, s katerim določi obliko evropskega naloga za vrnitev iz odstavka 7. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 49(2).
9. [...] Države članice **ter Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA**, [...] **najpozneje do sprejetja izvedbenega akta iz odstavka 8 začnejo vzpostavljati potrebno pravno in tehnično ureditev, da bi bil evropski nalog za vrnitev lahko na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema in bi se olajšalo izpolnjevanje obveznosti iz odstavka 7. Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA**, [...] **v skladu s potrebami podpirajo države članice.**

9a. Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA, najpozneje do začetka uporabe te uredbe izvedejo ukrepe za zagotovitev možnosti samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev, da bi bila uporaba člena 9 učinkovitejša.

9b. Države članice najpozneje do začetka uporabe te uredbe uradno obvestijo Komisijo o vzpostavitvi pravne in tehnične ureditve, potrebnih za izpolnitev obveznosti iz odstavka 7.

[...]

Člen 8

Izjeme od obveznosti izdaje odločbe o vrnitvi

1. Pristojni organi držav članic se lahko odločijo, da odločbe o vrnitvi ne bodo izdali v katerem od naslednjih primerov, kadar je državljan tretje države:
 - a. predan v drugo državo članico v skladu s postopkom iz člena 23a Uredbe (EU) 2016/399;
 - b. predan v drugo državo članico na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov ali na podlagi sodelovanja med državami članicami v skladu s členom 44;

- c. oseba, katere nezakonito prebivanje se odkrije v povezavi z mejno kontrolo, opravljeno pri izstopu na zunanji meji v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2016/399, ali enakovredno kontrolo **v skladu z [...]** nacionalnim pravom **v primeru držav članic, za katere navedena uredba ni zavezujoča [...]**, pri čemer se je treba čim bolj izogibati odložitvi odhoda zadevnega državljanu tretje države.
2. Odločba o vrnitvi se ne izda v primerih, ko ima državljan tretje države veljavno dovoljenje za prebivanje, vizum za dolgoročno bivanje ali drugo dovoljenje, ki zagotavlja pravico do prebivanja, ki ga je izdala druga država članica [...].
3. V primerih iz odstavka 2 država članica od državljanu tretje države zahteva, da takoj odide na ozemlje te druge države članice. Kadar državljan tretje države tega ne izpolni ali kadar je takojšnji odhod državljanu tretje države potreben zaradi javnega reda, javne varnosti ali nacionalne varnosti, lahko države članice na podlagi člena 44 zaprosijo za sodelovanje druge države članice ali izdajo odločbo o vrnitvi v skladu s členom 7.
4. Odločba o vrnitvi se ne izda v primerih, ko [...] **se uporabi** postopek [...] iz člena 9 [...].

Člen 9

Priznavanje in izvrševanje odločb o vrnitvi, ki jih izda druga država članica

1. Država članica, v kateri državljani tretje države nezakonito prebiva (v nadaljnjem besedilu: država članica izvršiteljica), lahko prizna ***in izvrši*** izvršljivo odločbo o vrnitvi ***in po potrebi odločbo, ki odreja odstranitev***, ki jo je temu državljanu tretje države izdala druga država članica (v nadaljnjem besedilu: država članica izdajateljica) na podlagi člena 7(1) [...] ***in 12(2). Odstranitev*** temelji na ***informacijah, ki so na voljo*** v evropskem nalogu za vrnitev iz člena 7(7) [...] ***in se [...] izvrši v skladu z nacionalnimi pravili in postopki*** na podlagi člena 12.
2. [...] Državam članicam [...] ***za namene priznanja ni treba sprejemati upravnih odločb ali aktov. Za priznanje ni nujno, da poteka v obliki upravnega [...] postopka [...]*** .

3. [...]
4. [...]
5. Kadar država članica ne prizna ali izvrši odločbe o vrnitvi **ali odločbe, ki odreja odstranitev**, na podlagi odstavka 1 [...], ta država članica izda odločbo o vrnitvi [...] **pod pogoji iz člena 7 ali odločbo, ki odreja odstranitev, na podlagi člena 12(2)**.
6. [...] **Kadar** država članica **priznava ali izvršuje odločbo o vrnitvi ali odločbo, ki odreja odstranitev, na podlagi odstavka 1, ta država** odloži [...] **odstranitev**, kadar se odloži učinkovanje odločbe o vrnitvi **ali odločbe, ki odreja odstranitev**, v državi članici izdajateljici, **in lahko izda odločbo o vrnitvi pod pogoji iz člena 7**.
7. Kadar država članica izdajateljica **odloži ali** prekliče odločbo o vrnitvi ali kadar odločbo o vrnitvi razveljavi [...] **upravni organ ali sodišče**, država članica izvršiteljica izda odločbo o vrnitvi pod pogoji iz člena 7.

8. Država članica izdajateljica državi članici izvršiteljici **na zahtevo** zagotovi vse razpoložljive podatke in dokumente, potrebne za namene [...] vrnitve [...] **ali odstranitve**, v skladu z Uredbo (EU) 2018/1860 [...].
9. [...]
- 9a. **Uporaba člena 9 ne posega v uporabo izjem iz člena 8.**
10. [...]
11. **Države članice do sprejetja izvedbenega akta iz člena 7(8) začnejo uvajati pripravljalne ukrepe, s katerimi bi se lahko olajšalo priznavanje odločb o vrnitvi ali odločb, ki odrejajo odstranitve, ki jih izda druga država članica, po potrebi pa tudi pravno in tehnično ureditev v svojih nacionalnih sistemih, spremembe nacionalnih sistemov IT, ustrezne dejavnosti usposabljanja in pilotnih projektov.**

12. *Komisija v dveh letih po datumu začetka uporabe te uredbe oceni izvajanje vzajemnega priznavanja iz odstavka 1 tega člena, zlasti:*
- a. *ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev, s katero je evropski nalog za vrnitev na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema na podlagi člena 7(7), in ali je navedena ureditev učinkovita;*
 - b. *ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev za zagotovitev samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev na podlagi člena 7(9);*
 - c. *glede učinkovitosti priznavanja in izvrševanja odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev;*
 - d. *glede obremenitve pravosodnih in upravnih nacionalnih sistemov, ki izhajajo iz tega, ter*
 - e. *rezultatov ustreznih dejavnosti usposabljanja in pilotnih projektov.*
13. *Komisija na podlagi ocene iz odstavka 12 po potrebi predloži zakonodajne predloge, vključno z morebitnimi ciljno usmerjenimi spremembami za zagotovitev učinkovitega vračanja, da bi uvedli obvezno priznavanje in izvrševanje izvršljivih odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev, ki jih izda druga država članica. Če Komisija predlogov ne predloži, pojasni razloge za to.*
14. *Države članice na zahtevo Komisije zagotovijo potrebne informacije za dokončanje ocene na podlagi odstavka 12 tega člena, zlasti statistiko o številu državljanov tretjih držav, ki so bili odstranjeni ali vrnjeni na podlagi priznanih odločb o vrnitvi in po potrebi odločb, ki odrejajo odstranitev, ki jih je v določenem roku izdala druga država članica. Komisija po možnosti uporabi informacije, ki so ji na voljo na podlagi Uredbe (ES) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta.*

ODDELEK 3

PREPOVED VSTOPA

Člen 10

Izdaja prepovedi vstopa

1. Poleg odločbe o vrnitvi se lahko izda prepoved vstopa:
 - a. kadar je treba državljan tretje države odstraniti v skladu s členom 12;
 - b. kadar obveznost [...] *zapustitve ozemlja držav članic* ni bila izpolnjena v rokih, določenih v skladu s členom [...] *7, odstavki 1a do 1c*;
 - c. kadar državljan tretje države predstavlja varnostno tveganje v skladu s členom 16.
2. V primerih, ki niso navedeni v odstavku 1, lahko pristojni organi [...] poleg odločbe o vrnitvi *ali odločbe, ki odreja odstranitev, izdajo* prepoved vstopa, pri čemer upoštevajo ustrezne okoliščine, zlasti raven sodelovanja državljan tretje države.
3. Prepoved vstopa se izda kot del odločbe o vrnitvi ali *kot del odločbe, ki odreja odstranitev, ali* ločeno v pisni obliki. Državljan tretje države se [...] *o prepovedi vstopa* uradno obvesti v jeziku, ki ga razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume. *Informacije o učinkih prepovedi vstopa se lahko sporočijo v splošnem informativnem dokumentu.*

4. Pristojni organi lahko državljanu tretje države, ki je nezakonito prebival na ozemlju držav članic in katerega nezakonito prebivanje se odkrije v povezavi z mejno kontrolo pri izstopu v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2016/399 **ali enakovredno kontrolo v skladu z nacionalnim pravom v primeru držav članic, za katere navedena uredba ni zavezujoča**, naložijo prepoved vstopa, ne da bi izdali odločbo o vrnitvi [...]. **V takem primeru se lahko prepoved vstopa naloži in sporoči po odhodu državljana tretje države z ozemlja držav članic**, pri čemer se je treba čim bolj izogibati odložitvi odhoda zadevnega državljana tretje države.
 - 4a. **Kadar nezakonito prebivajoči državljan tretje države odide z ozemlja držav članic pred izdajo odločbe o vrnitvi, lahko pristojni organi naložijo prepoved vstopa, ne da bi izdali tako odločbo o vrnitvi.**
 - 4b. **Kadar razlogi za izdajo prepovedi vstopa nastanejo po izdaji odločbe o vrnitvi, lahko pristojni organi naložijo prepoved vstopa, ne da bi izdali novo odločbo o vrnitvi.**
5. Pristojni organi se lahko v posameznih primerih odločijo, da ne bodo izdali prepovedi vstopa iz humanitarnih razlogov, **če je državljan tretje države žrtev trgovine z ljudmi** ali če državljan tretje države ustrezno sodeluje s pristojnimi organi, tudi z vključitvijo v program vračanja in reintegracije.

6. Trajanje prepovedi vstopa se določi ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin posameznega primera in traja največ deset let. ***Brez poseganja v člen 16(3)(a) se lahko prepoved vstopa izda za največ 20 let, pri čemer se ustrezno upoštevajo vse zadevne okoliščine in zlasti vsi morebitni ustrezno utemeljeni razlogi pristojnih organov, zakaj je treba državljanu tretje države nadalje preprečevati vstop na ozemlje držav članic.***
7. [...]
8. Obdobje prepovedi vstopa se začne z dnem, na katerega je državljan tretje države zapustil ozemlje držav članic.

Člen 11

Preklic, odlog ali skrajšanje prepovedi vstopa

1. ***Država članica izdajateljica*** lahko prekliče, odloži ali skrajša prepoved vstopa, če državljan tretje države [...] ***dokaže, da se je prostovoljno vrnil v skladu z odločbo o vrnitvi.***

[...]

2. ***Pristojni organ lahko po lastni presoji prekliče, odloži ali skrajša prepoved vstopa [...] v utemeljenih posameznih primerih, tudi iz humanitarnih razlogov, ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin.***
3. ***Brez poseganja v odstavek 4 lahko [...] državljani tretje države [...] predloži ustrezno utemeljeno prošnjo [...] za [...] preklic, odlog ali skrajšanje trajanja prepovedi vstopa, če je ravnal skladno z odločbo o vrnitvi.***
4. ***Državljan tretje države, ki mu je bila izdana prepoved vstopa, daljša od deset let, v skladu s členom 10(6) ali členom 16(3)(a), lahko deset let po odhodu iz držav članic od države članice izdajateljice zahteva, da pregleda, ali je treba prepoved vstopa preklicati, odložiti ali skrajšati, pri čemer se ustrezno upoštevajo vse ustrezne okoliščine, po potrebi tudi to, ali državljani tretje države še vedno predstavljajo varnostno tveganje na podlagi člena 16 in ali je prepoved vstopa še vedno potrebna, da bi se temu državljanu tretje države nadalje preprečeval vstop na ozemlje držav članic. Zahteva za pregled mora biti ustrezno utemeljena.***
5. ***Države članice lahko preklic prepovedi vstopa pogojujejo s povračilom stroškov odstranitve državljanov tretje države.***

ODDELEK 4
IZVRŠITEV VRNITVE

Člen 12

Odstranitev

1. **Države članice sprejmejo vse ukrepe, ki so potrebni za odstranitev državljana tretje države [...]:**
 - a. **če državljan tretje države ni izpolnil obveznosti zapustitve ozemlja v skladu s členom 7;**
 - a. če državljan tretje države [...] **ne** sodeluje z organi [...];
 - b. [...]
 - c. če državljan tretje države spada na področje uporabe člena 16;
 - d. če se državljan tretje države [...] brez dovoljenja **preseli v drugo državo članico, tudi v roku, določenem** v skladu s členom [...] 7;
 - f. **če država članica meni, da je odstranitev državljana tretje države iz razlogov, ki niso navedeni v pododstavkih (-a) do (d), potrebna in sorazmerna, kot je določeno v nacionalnem pravu.**

- 1a. Nobena določba v tej uredbi državam članicam ne preprečuje, da bi dovolile ali olajšale prostovoljno vrnitev državljana tretje države, ki ga je treba sicer odstraniti na podlagi odstavka 1.*
- 1b. Če država vrnitve še ni bila določena, država članica določi eno ali več držav vrnitve iz člena 4, odstavek 3, pred izvedbo odstranitve.*
- 2. Pristojni organi [...] lahko odločbo, ki odreja odstranitev, izdajo vsakemu državljanu tretje države, ki ga je treba vrniti. Kadar se izda odločba, ki odreja odstranitev, mora biti ta v pisni obliki in je lahko v isti odločbi kot odločba o vrnitvi ali [...] ločena upravna ali sodna odločba, [...] akt ali del druge upravne ali sodne odločbe.*
- 2a. Kadar pristojni organ izda odločbo, ki odreja odstranitev, in država vrnitve še ni bila določena, se v odločbi, ki odreja odstranitev, navede ena ali več držav vrnitve iz člena 4(3).*
- 2b. Kadar se izda odločba o odstranitvi, se navedejo dejanski in pravni razlogi. Državljan tretje države je obveščen o razpoložljivih pravnih sredstvih, ki so na voljo, in rokih za njihovo uporabo. Državljan tretje države se o odločbi, ki odreja odstranitev, uradno obvesti, takoj ko je mogoče v skladu z nacionalnim pravom zadevne države članice.*

- 2c. *Kadar se izda odločba, ki odreja odstranitev, se državljanu tretje države na zahtevo zagotovi pisni ali ustni prevod glavnih elementov odločbe, ki odreja odstranitev, vključno z informacijami o pravnih sredstvih, ki so na voljo, in sicer v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume. Države članice lahko uporabijo splošne informativne dokumente ali prevode, vključno s strojnimi prevodi.*
3. *Če državljan tretje države navede, da bi se z odstranitvijo kršilo načelo nevračanja, ali se organi države članice seznanijo s takimi navedbami, pristojni organi državljana tretje države napotijo na ustrezen postopek, vključno z azilnim postopkom v skladu z Uredbo 2024/1348, kadar je ustrezno, ali v skladu z nacionalnim pravom ocenijo, ali je odstranitev skladna z načelom nevračanja [...]. Zadevni državljan tretje države čim prej predloži vse ustrezne [...] informacije glede svojih osebnih okoliščin, da bi utemeljil svojo trditev, da bi se z odstranitvijo kršilo načelo nevračanja. Pristojni organi se lahko oprejo na katero koli predhodno oceno tveganja kršitve načela vračanja ali jo upoštevajo. Ocena tveganja kršitve načela vračanja se opravi le, če so bile ustrezne informacije utemeljene.*
- 3a. *Države članice se lahko odločijo, da načelo nevračanja lahko oceni organ, ki ni pristojni organ, ki izda ali izvrši odločbo o vrnitvi.*

4. Prisilni ukrepi, ki se uporabijo za zagotovitev odstranitve, morajo biti potrebni in sorazmerni ter nikakor ne smejo presegati praga razumne sile. Izvajajo se v skladu z nacionalnim pravom ob spoštovanju temeljnih pravic ter ustreznem spoštovanju dostojanstva in telesne integritete zadevnega državljana tretje države.
5. Pri odstranjevanju po zračni poti države članice upoštevajo Skupne smernice o varnostnih določbah za skupne odstranitve po zračni poti, določene v Prilogi k Odločbi Sveta 2004/573/ES²⁷.

[...]

Člen 13

[...]

²⁷ Odločba Sveta 2004/573/ES z dne 29. aprila 2004 o organiziranju skupnih letov zaradi odstranitve državljanov tretjih držav, ki so predmet posameznih odredb o odstranitvi, z ozemlja dveh ali več držav članic (UL L 261, 6.8.2004, str. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

Člen 14

Pogoji za odložitev odstranitve

1. Odstranitev na podlagi člena 12 se odloži v naslednjih okoliščinah:
 - a. kadar bi odstranitev kršila načelo nevračanja ali
 - b. kadar in dokler je odložena izvršitev odločbe o vrnitvi v skladu s členom 28.
2. Države članice lahko ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera odložijo odstranitev na podlagi člena [...] 12.
3. Če državljan tretje države zahteva odložitev odstranitve, se zahteva ustrezno utemelji.

4. [...] Države članice zadevnemu državljanu tretje države predložijo pisno potrdilo [...] o odlogu [...] **v skladu z odstavkom 1. Prevod potrdila se lahko državljanu tretje države sporoči ustno v jeziku, ki ga razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume, tudi z uporabo storitev tolmačenja.**
5. [...] **Odložitev** odstranitve v skladu z odstavkom 1 ali odstavkom 2 se [...] pregleda [...], **če se spremenijo pomembne okoliščine.**
6. V zvezi s položajem državljanu tretje države se v obdobjih, za katera je bila odstranitev odložena, upošteva naslednje, **vključno s tem, ali državljan tretje države izpolnjuje obveznosti iz te uredbe:**
 - a. osnovne potrebe;
 - b. enotnost družine z družinskimi člani, prisotnimi na ozemlju države članice;
 - c. nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje;
 - d. dostop mladoletnikov do osnovnega izobraževalnega sistema ob upoštevanju dolžine njihovega prebivanja;
 - e. posebne potrebe ranljivih oseb.
7. Če se odstranitev odloži, se lahko ob izpolnitvi pogojev uporabijo ukrepi iz [...] **členov 21 do 23c in 29.**

Člen 15

Spremljanje odstranitve

1. Države članice zagotovijo neodvisen *sistem za spremljanje prisilnega vračanja* [...].

Člen 16

Vračanje državljanov tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje

1. Ta člen se uporablja za državljane tretjih držav:
 - a. kadar ogrožajo javni red, javno varnost ali nacionalno varnost, *pa tudi, kadar je zanje vnesen razpis ukrepa na podlagi člena 24 Uredbe 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta*;
 - b. kadar obstajajo [...] *zadostni indici*, da so storili hudo kaznivo dejanje iz člena 2(2) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ²⁸ *ali da so storili kaznivo dejanje, za katerega je v skladu z nacionalnim pravom zagrožena kazen odvzema prostosti najmanj enega leta*;
 - ba. kadar obstajajo zadostni indici, da je oseba vpletena v katero od kaznivih dejanj iz Direktive (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta*;
 - c. kadar obstajajo [...] *zadostni indici*, da *nameravajo* storiti kaznivo dejanje na podlagi točke (b) tega odstavka na ozemlju države članice;
 - ca. kadar obstajajo zadostni indici, da predstavljajo kakršno koli drugo varnostno grožnjo, kot je opredeljena v nacionalnem pravu.*
2. Državljanji tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe tega člena, se odstranijo [...].

²⁸ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami – izjave nekaterih držav članic o sprejetju Okvirnega sklepa (UL L 190, 18.7.2002, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

- 2a. Države članice lahko dovolijo prostovoljno vrnitev državljanov tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe tega člena, zlasti kadar se oceni, da bo vrnitev tako hitrejša in učinkovitejša.**
3. Z odstopanjem od ustreznih določb te uredbe so lahko državljanji tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe tega člena:
- a. predmet prepovedi vstopa, izdane v skladu s členom 10, ki presega najdaljše trajanje iz člena 10(6) [...], **ali prepovedi vstopa za nedoločen čas, kadar je to upravičeno in sorazmerno glede na varnostno tveganje, ki ga predstavlja državljan tretje države;**
 - b. pridržani v skladu s členom 29(3), točka (c);
 - c. pridržani v zaporih [...];
 - d. predmet pridržanja za [...] **dodatna obdobja**, ki presega najdaljše trajanje iz člena 32(3) in ki ga določi [...] **pristojni** organ ob upoštevanju okoliščin posameznega primera ter nad katerim [...] **sodišče** vsaj vsake tri mesece opravi nadzor.
- 3a. Državljan tretje države, ki mu je bila izdana prepoved vstopa v skladu z odstavkom 3, točka (a), lahko od države članice izdajateljice zahteva, da pregleda, ali naj se prepoved vstopa prekliče, odloži ali skrajša v skladu s členom 11(4).**

4. [...] *Države članice lahko za primere, ko grožnje javnemu redu, [...] javni varnosti ali nacionalni [...] varnosti, ki jo predstavljajo državljani tretje države iz odstavka 1(a), ni mogoče učinkovito obravnavati na podlagi tega člena, določijo druge ukrepe na podlagi nacionalnega prava. Država članica pri sprejemanju ustrezne odločitve zagotovi, da je ukrep potreben in sorazmeren glede na resnost grožnje javni varnosti ali nevarnosti, ki jo predstavlja zadevna oseba.*

Člen 17

Vračanje v tretjo državo, s katero je sklenjen sporazum ali dogovor

1. Za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v smislu člena 4, prvi odstavek, točka (3)(g), je treba skleniti sporazum ali dogovor s tretjo državo. Tak sporazum ali dogovor se lahko sklene le s tretjo državo, v kateri se spoštujejo mednarodni standardi in načela na področju človekovih pravic v skladu z mednarodnim pravom, vključno z načelom nevračanja.
2. Sporazum ali dogovor na podlagi odstavka 1 določa naslednje:
 - a. postopke, ki se uporabljajo za [...] **vrnitev** nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav z ozemlja držav članic v tretjo državo iz odstavka 1;
 - b. pogoje za bivanje državljana tretje države v tretji državi iz odstavka 1 [...];

- c. [...]
- d. obveznosti tretje države iz drugega stavka odstavka 1;
- e. [...]
- f. posledice v primeru kršitev sporazuma ali dogovora [...].

2a. Kadar sporazum ali dogovor na podlagi odstavka 1 določa načine nadaljnje vrnitve v državo vrnitve iz člena 4(3), točke (a) do (f), poleg tega, kar je določeno v odstavku 2, določa naslednje:

- a. posledice v primeru, da nadaljnja vrnitev ni mogoča;**
- b. zadevne obveznosti in odgovornosti države članice ali Unije in navedene tretje države;**
- c. posledice v primeru znatne spremembe, ki negativno vpliva na razmere v tretji državi.**
- d. neodvisen organ ali mehanizem za spremljanje učinkovite uporabe sporazuma ali dogovora.**

Sporazum ali dogovor na podlagi prvega pododstavka lahko vključuje pogoje za pridržanje v tretji državi.

3. ***Države članice v primernem trenutku obvestijo zadevne države članice o pogajanjih o sporazumu ali dogovoru [...] iz odstavka 1 s tretjo državo, ki si z navedenimi državami članicami deli skupno mejo. Države članice obvestijo Komisijo in druge države članice o vseh dvo- ali večstranskih sporazumih ali dogovorih, sklenjenih v skladu z odstavkom 1, preden začnejo veljati ali, če se sporazum ali dogovor uporablja začasno, preden se začnejo začasno uporabljati. Komisija in druge države članice so obveščene tudi o vseh naknadnih spremembah ali odpovedi takih sporazumov ali dogovorov.***
4. Mladoletniki brez spremstva [...] se ne vračajo v tretjo državo iz odstavka 1.

ODDELEK 5

VRAČANJE MLADOLETNIKOV

Člen 18

Otrokova korist

Pri uporabi določb v skladu s to uredbo je najpomembnejše vodilo otrokova korist.

Člen 19

Ugotavljanje starosti pri mladoletnikih

1. Kadar na podlagi izjav državljana tretje države, razpoložljivih dokumentarnih dokazil ali drugih ustreznih indicev obstajajo dvomi o tem, ali je ta oseba mladoletnik, lahko pristojni organ opravi [...] **ugotavljanje starosti v skladu z nacionalnim [...] pravom**. Za tako ugotavljanje se [...] **lahko** smiselno uporablja člen 25 Uredbe (EU) 2024/1348.
2. ***Pristojni organ se lahko opre na ugotavljanje starosti, opravljeno v prejšnjih fazah postopka vračanja ali v drugih ustreznih postopkih.***
3. ***Država članica lahko prizna odločitve o ugotavljanju starosti, ki so jih sprejele druge države članice, če je bilo ugotavljanje starosti opravljeno skladno s pravom Unije.***

Člen 20

Vračanje mladoletnikov brez spremstva

1. [...] V skladu z otrokovo koristjo se zagotovi pomoč ustreznih organov, ki niso organi, ki izvršujejo vračanje.
2. Imenuje se zastopnik ali oseba, [...] **določena** za varovanje otrokove koristi, ki v postopku vračanja zastopa mladoletnika brez spremstva, mu pomaga oziroma nastopa v njegovem imenu, kot je ustrezno. Zagotovi se, da je imenovani zastopnik ustrezno usposobljen za otrokom in starosti primerno komunikacijo ter da [...] **lahko komunicira v jeziku**, ki ga mladoletnik razume **ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume**. Navedena oseba je [...] **lahko** tista, ki je določena za zastopnika v skladu z Direktivo (EU) 2024/1346, če je bila taka oseba določena v skladu s členom 27 navedene direktive. **Komunikacija se lahko zagotovi z uporabo storitev tolmačenja.**
3. Mladoletnik brez spremstva se zasliši neposredno ali prek zastopnika ali [...] **določene** osebe iz odstavka 2, tudi v okviru ugotavljanja otrokove koristi. **Najpozneje do takrat, ko** je mladoletnik brez spremstva odstranjen z ozemlja države članice, se organi te države članice prepričajo, da bo vrnjen članu družine, izbranemu skrbniku ali v ustrezne sprejemne centre v državi vrnitve.

Poglavje III

OBVEZNOSTI DRŽAVLJANA TRETJE DRŽAVE

Člen 21

Obveznost sodelovanja

1. Državljeni tretjih držav *izpolnijo obveznost zapustitve ozemlja držav članic in* morajo sodelovati s pristojnimi organi držav članic [...], *kadar se zanje uporablja ta uredba.*
- 1a. Državljeni tretjih držav brez nepotrebnega odlašanja pristojnim organom zagotovijo informacije o vseh pomembnih spremembah svojega posamičnega položaja, ki so pomembne za namene te uredbe.*
2. Državljeni tretjih držav *brez poseganja v obveznost zapustitve ozemlja držav članic:*
 - a. ostanejo *na voljo pristojnim organom* na ozemlju države članice, pristojne za postopek vračanja, katerega predmet so [...] *državljeni* tretje države [...], ne pobegnejo, *tudi* v drugo državo članico, *in se javijo ob odhodu za prevoz za vrnitev, kot določi pristojni organ;*

- b. [...] brez nepotrebnega odlašanja zagotovijo vse informacije in [...] dokumentacijo, **vkjučno s kopijami in elektronskimi evidencami, ki so pomembne** [...] za ugotovitev ali preverjanje identitete ali **državljanstva ali** so kako drugače pomembne v okviru postopka vračanja [...], ki jih imajo **ali za katere se razumno domneva, da jih lahko pridobijo**;
- ba. pristojnim organom brez nepotrebnega odlašanja zagotovijo osebno ali potno listino ali sodelujejo pri pridobitvi osebne ali potne listine;**
- c. ne uničijo [...] listin, **informacij in dokumentacije iz točk (b) in (ba) tega odstavka** ali jih kako drugače odsvojijo, ne uporabljajo vzdevkov z goljufivim namenom ter ne zagotavljajo drugih napačnih ustnih ali pisnih informacij ali kako drugače goljufivo nasprotujejo postopku vračanja [...];
- d. zagotovijo obrazložitev, kadar nimajo osebne ali potne listine;
- e. zagotovijo informacije o tretjih državah tranzita **in potovalni poti**;
- f. zagotovijo biometrične podatke, kakor so opredeljeni v **nacionalnem pravu in pravu Unije, vkjučno s členom 2(1), točka (s), Uredbe (EU) 2024/1358** Evropskega parlamenta in Sveta²⁹;

²⁹ Uredba (EU) 2024/1358 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo biometričnih podatkov za učinkovito uporabo uredb (EU) 2024/1351 in (EU) 2024/1350 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 2001/55/ES in za ugotavljanje istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, o zahtevah organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic in Europola za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, o spremembi uredb (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- fa. izpolnjujejo zahteve prevoznikov glede potovanj in zahteve organov tretjih držav glede vstopa, vključno z zdravstvenimi zahtevami, kadar take zahteve na splošno veljajo za mednarodne potnike;*
- g. *na zahtevo* zagotovijo natančne kontaktne podatke, vključno s trenutnim prebivališčem, naslovom, telefonsko številko, na kateri so dosegljivi, in elektronskim naslovom[...];
- h. brez nepotrebnega odlašanja zagotovijo informacije o vseh spremembah kontaktnih podatkov iz točke (g);
- i. med celotnim [...] *postopkom* vračanja [...] *izpolnjujejo kakršne koli zahteve, naložene na podlagi* člena 23, *odstavek 1, in člena 23c, odstavek 1;*
- j. v okviru zahtev, vloženih pri pristojnih organih zadevnih tretjih držav za namene pridobitve potnih listin, zagotovijo vse zahtevane informacije in izjave ter po potrebi sodelujejo s temi organi tretjih držav;
- k. [...] se po potrebi osebno ali [...] prek videokonference, *kot zahtevajo pristojni organi*, zglasijo pred pristojnimi nacionalnimi organi [...] *ali* organi tretje države na kraju, ki ga ti organi določijo, [...] *za namen pridobitve potnih listin ter ugotovitve njihove identitete ali* državljanstva;
- ka. fizično ali ustno ne nasprotujejo vračanju;*

- l. se, kadar to zahtevajo pristojni organi, udeležijo svetovanja pri vračanju in reintegraciji[...];
- m. *upoštevajo druge ustrezne dodatne ukrepe v zvezi z vračanjem v skladu z nacionalnim pravom.*

Obveznosti, naložene državljanu tretje države v skladu s tem členom, ne posegajo v obveznosti in ukrepe, ki niso povezani z vračanjem, določene v skladu z nacionalnim pravom.

3. Informacije in [...] dokumentacija iz odstavka 2, točki (b) **in (ba)**, ali, kadar te niso na voljo, njihove kopije vključujejo zlasti izjave državljanov tretjih držav in vso dokumentacijo, ki jo imajo glede:
 - a. svojega imena, datuma in kraja rojstva, spola in državljanstva ali državljanstev ali tega, da so brez državljanstva;
 - b. svojih družinskih članov in drugih osebnih okoliščin, če je to potrebno za izvedbo postopka vračanja [...] ali za določitev države vrnitve;
 - c. vrste, številke, obdobja veljavnosti in države izdajateljice katere koli svoje osebne ali potne listine in glede drugih dokumentov, ki so jih predložili in za katere pristojni organ meni, da so pomembni za njihovo identifikacijo, za izvedbo postopka vračanja [...] in za določitev države vrnitve;
 - d. katerih koli dovoljenj za prebivanje ali drugih dovoljenj, ki jim zagotavljajo pravico do prebivanja in ki jih je izdala druga država članica ali tretja država;

- e. vsake odločbe o vrnitvi, **odločbe, ki odreja odstranitev, ali prepovedi vstopa**, ki jo je izdala druga država članica;
 - f. države ali držav in kraja ali krajev prejšnjega prebivališča, potovalnih poti in potovalnih dokumentov.
4. Kadar se pristojni organi odločijo, da bodo katero koli listino iz odstavka 2, točka (b), ki je potrebna za [...] vrnitev, zadržali, zagotovijo, da državljan tretje države [...] prejme fotokopije [...], elektronske zapise izvornikov[...] **ali potrdilo o zadržanju listine. V primeru prostovoljne** vrnitve [...] pristojni organi take listine vrnejo državljanu tretje države ob odhodu ali ob prihodu v tretjo državo.
5. Državljan tretje države je [...] **dosegljiv s katerim koli** komunikacijskim **sredstvom** [...], **kot ga opredeli država članica** v skladu z [...] **nacionalnim pravom**. Države članice v nacionalnem pravu določijo način komunikacije in trenutek, ko se šteje, da je državljan tretje države prejel sporočilo in mu je to vročeno, ali pa morajo za namene take komunikacije uporabiti digitalne sisteme, ki so jih razvile in/ali jih podpirajo **države članice ali** Unija.
- [...]

Člen 21a

Nevarnost pobega

1. *Če ni dokazano drugače, v posameznem primeru obstaja nevarnost pobega, kadar je izpolnjeno eno od naslednjih meril v zvezi z zadevnim nezakonito prebivajočim državljanom tretje države:*
 - a. *državljan tretje države je brez dovoljenja vstopil ali se preselil na ozemlje države članice, tudi po tranzitu skozi tretjo državo, ali to poskuša storiti;*
 - b. *državljanu tretje države je bila izdana odločba o vrnitvi, ki jo je izdala država članica, ki ni država članica, na ozemlju katere trenutno prebiva nezakonito, tudi če je to odkrito z razpisi ukrepov, vnesenimi v Schengenski informacijski sistem na podlagi Uredbe (EU) 2018/1860;*
 - c. *državljan tretje države ne upošteva enega ali več ukrepov, naloženih v skladu s členom 23, odstavek 1, in členom 23a, odstavek 1, ali izrazi ali dokaže namero, da bo to storil;*
 - d. *državljan tretje države je ponovno vstopil na ozemlje držav članic ob kršitvi veljavne prepovedi vstopa;*
2. *V primerih, ki niso zajeti v odstavku 1, se nevarnost pobega ugotavlja na podlagi ocene okoliščin posameznega primera. Ocena vključuje eno ali več naslednjih meril v zvezi z zadevnim nezakonito prebivajočim državljanom tretje države:*
 - a. *neobstoj prebivališča, stalnega prebivališča ali zanesljivega naslova;*

- b. neizpolnjevanje obveznosti zapustitve ozemlja držav članic do roka za odhod, kot je določeno v skladu s členom 7, odstavek 1a, točka (a);*
- c. odhod je neizbežen in obstajajo razlogi za domnevo, da državljan tretje države namerava kršiti obveznost sodelovanja iz člena 21, odstavek 2, točka (a);*
- d. uporaba lažnih ali ponarejenih osebnih ali potnih listin, dovoljenj za prebivanje ali vizumov oziroma dokumentov, ki izkazujejo pogoje za vstop, uničenje takih dokumentov ali njihova drugačna odsvojitve, uporaba vzdevkov z goljufivim namenom ter dajanje drugih napačnih ustnih ali pisnih informacij ali drugo goljufivo nasprotovanje postopku vračanja ali ponovnega sprejema;*
- e. neobiskovanje svetovanja pri vračanju in reintegraciji, kadar to zahtevajo pristojni organi;*
- f. državljan tretje države nima socialne zasidranosti, zlasti nima družinskih vezi, je nezakonito zaposlen in nima zadostnih sredstev za preživljanje;*
- g. neizpolnjevanje obveznosti iz člena 21, odstavek 2, točke (a) do (c), (e), (fa) in (i) do (ka), vključno z nesodelovanjem pri pridobitvi potnih listin;*
- h. merila, ki niso merila iz točk (a) do (f), kadar so določena v nacionalnem pravu.*

Člen 22

[...]

Poglavje IIIa
UKREPI ZA SPODBUJANJE VRAČANJA IN ALTERNATIVE
PRIDRŽANJU

Člen 23

[...] Splošni ukrepi za spodbujanje vračanja [...]

1. ***[...] Za namen priprave in zagotovitve učinkovitega vračanja ali za nadaljnje spodbujanje izpolnjevanja obveznosti zapustitve ozemlja in sodelovanja lahko države članice državljanu tretje države [...] naložijo enega ali več od naslednjih ukrepov:***
 - a. ***[...] obveznost ostati na*** geografskem območju na ozemlju države članice, na katerem se lahko prosto giblje;
 - b. ***[...] obveznost prebivanja*** na določenem naslovu ***ali v kraju, ki ga določijo pristojni organi;***
 - c. ***[...] obveznost zglasitve*** pri pristojnih organih ob ***[...] določenem času, in sicer fizično ali z drugimi sredstvi, kot je*** določeno ***[...] v nacionalnem pravu;***
 - d. ***ukrepe, ki niso ukrepi iz točk (a) do (c), kadar so določeni v nacionalnem pravu.***
2. ***Kakršni koli ukrepi iz odstavka 1 se uporabljajo le, če so združljivi s posebnimi potrebami ranljivih oseb in otrokovo koristjo.***

- 2a. *Ukrepi iz odstavka 1 se lahko uvedejo tudi za državljane tretjih držav, ki jih zaradi nesodelovanja s pristojnimi organi ni mogoče odstraniti.*
3. Pristojni organi lahko državljanu tretje države na zahtevo izdajo dovoljenje, da[...] *začasno ne izpolnjuje ukrepa iz odstavka 1.*
- [...]
4. [...] *Državljan tretje države se obvesti, ali se dovoljenje v skladu z odstavkom 3[...] izda ali ne.*
5. Državljanu tretje države ni treba zaprositi za dovoljenje na *podlagi odstavka 3* za udeležbo na narokih pri organih in sodiščih, *kadar bi sicer kršil obveznosti iz odstavka 1 in kadar [...]* je potrebna njegova navzočnost. Državljan tretje države o takih narokih *vneprej* uradno obvesti pristojne organe.
6. Odločitve, sprejete v skladu z odstavkom 1, točki (b) in (c), se sprejmejo v pisni obliki, so sorazmerne in upoštevajo posebne okoliščine zadevnega državljana tretje države.

7. *Državljan tretje države se obvesti o vsaki odločitvi o uporabi ukrepov iz odstavka 1 tega člena in o posledicah neizpolnjevanja te odločitve, vključno s pridržanjem na podlagi člena 29.*

Člen 23a

Preiskovalni ukrepi

1. *Brez poseganja v preiskovalne ukrepe iz drugih razlogov, ki niso povezani z vračanjem in so v skladu z nacionalnim pravom, lahko pristojni organi držav članic, kadar je to potrebno, sorazmerno in ustrezno utemeljeno za namen priprave ali zagotovitve učinkovitega vračanja:*
 - a. *preiščejo državljana tretje države in njegovo prebivališče ali druge ustrezne prostore;*
 - b. *preiščejo in zasežejo osebne predmete, elektronske naprave in druge pomembne predmete;*
 - c. *naložijo druge preiskovalne ukrepe, kadar je to določeno v nacionalnem pravu.*
2. *Vsi preiskovalni ukrepi iz odstavka 1, točke (a) do (c), tega člena se lahko izvedejo brez soglasja zadevnega državljana tretje države.*
3. *Vsi preiskovalni ukrepi, naloženi v skladu z odstavkom 1, točke (a) do (c), tega člena, spoštujejo temeljne pravice ter zanje veljajo zaščitni ukrepi in pravna sredstva, določeni v pravu Unije in nacionalnem pravu.*

Člen 23b

Posledice neizpolnjevanja obveznosti sodelovanja

1. *V primeru neizpolnjevanja obveznosti iz člena 21, odstavek 1, in zahtev iz člena 21, odstavek 2, države članice zadevnemu državljanu tretje države naložijo enega ali več ukrepov iz člena 23, odstavek 1, ter lahko naložijo enega ali več od naslednjih ukrepov, ki so učinkoviti in sorazmerni:*
 - a. *sredstva za evidentiranje biometričnih podatkov, vključno s prstnimi odtisi, ki lahko vključujejo možnost uporabe prisile v skrajnem primeru, kadar državljan tretje države ne zagotovi biometričnih podatkov v skladu s členom 21, odstavek 2, točka (f);*
 - b. *zavrnitev ali znižanje nekatere podpore in nekaterih izplačil, kadar je tako določeno z nacionalnim pravom, razen če bi to povzročilo, da osebe ne bi mogle zadovoljiti svojih osnovnih potreb;*
 - c. *zavrnitev ali znižanje spodbud, dodeljenih za prostovoljno vrnitev, vključno z zavrnitvijo ali zmanjšanjem pomoči v programih vračanja in reintegracije na podlagi člena 46(3);*
 - d. *zavrnitev ali odvzem delovnega dovoljenja, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu;*
 - e. *podaljšanje trajanja prepovedi vstopa do najdaljšega trajanja iz člena 10(6);*
 - f. *kazenske sankcije, vključno z zaporno kaznijo, kadar so določene v nacionalnem pravu;*
 - g. *denarne kazni;*
 - h. *drugi ukrepi ali posledice, ki niso navedeni zgoraj, kadar so določeni v nacionalnem pravu.*

Člen 23c

Alternative pridržanju za preprečitev pobega

- 1. *V primeru nevarnosti pobega, kot je določeno v členu 21a, odstavka 1 in 2, lahko države članice državljanu tretje države naložijo enega ali več od naslednjih ukrepov:***
 - a. polog ustreznega finančnega jamstva;***
 - b. uporabo elektronskega spremljanja;***
 - c. merila, ki niso merila iz točk (a) in (b), kadar so določena v nacionalnem pravu.***
- 2. *V odločitvi o uporabi ukrepov iz odstavka 1 tega člena se navedejo ustrezni dejanski in pravni razlogi.***
- 3. *Državljan tretjih držav se obvestijo o vsaki odločitvi o uporabi ukrepov iz odstavka 1 tega člena in o posledicah neizpolnjevanja te odločitve, vključno s pridržanjem na podlagi člena 29.***

Poglavje IV

ZAŠČITNI UKREPI IN PRAVNA SREDSTVA

ODDELEK 1

POSTOPKOVNI ZAŠČITNI UKREPI

Člen 24

Pravica do obveščeniosti

1. ***Države članice zagotovijo, da so*** državljani tretjih držav, ki jih je treba [...] vrniti [...], obveščeni [...] o:
 - a. namenu[...] postopka [...];
 - b. [...] obveznostih državljanov tretjih držav [...] iz člena 21 in člena 23, posledicah neizpolnjevanja obveznosti na podlagi [...] ***členov 23b in 29, odstavek 3, točka (e)***, obstoju razpisa ukrepa za vrnitev za osebo v Schengenskem informacijskem sistemu ter priznanju in izvršitvi odločbe druge države članice o vrnitvi v skladu s členom 9;
 - c. svetovanju in programih na področju vračanja in reintegracije na podlagi člena 46;
 - d. svojih procesnih pravicah [...] v skladu s to uredbo in nacionalnim pravom, zlasti pravici do pravne pomoči in zastopanja na podlagi člena 25.

2. Zagotovljene informacije se podajo [...] v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume[...]. Informacije se **lahko** zagotovijo v standardnih informativnih dokumentih v papirni ali elektronski obliki, **po potrebi pa tudi ustno, z uporabo storitev prevajanja in tolmačenja**. V primeru mladoletnikov **brez spremstva** se informacije zagotovijo na [...] starosti primeren način ter ob udeležbi [...] zastopnika **ali osebe, ki je mladoletniku dodeljena za pomoč**, iz člena 20(2). [...]

Člen 25

Pravna pomoč in zastopanje

1. V primeru pritožbe ali revizije pred **sodiščem** v skladu s členom 27 države članice na zahtevo državljana tretje države zagotovijo, da se **mu omogočita potrebna** brezplačna pravna pomoč in zastopanje [...].
2. **Pristojni organi zagotovijo, da se** mladoletnikom brez spremstva [...] **omogočita zastopanje in pomoč tako, da lahko izkoristijo pravice in izpolnjujejo obveznosti iz te uredbe**.

3. [...]
4. Brezplačno pravno pomoč in zastopanje zagotavljajo pravni svetovalci ali druge ustrezno usposobljene osebe, [...] ki so priznani ali pooblaščen na podlagi nacionalnega prava[...], **da pomagajo** državljanu tretje države **ali ga zastopajo, ali nevladne organizacije, ki so na podlagi nacionalnega prava pooblašcene, da državljanom tretjih držav zagotavljajo pravne storitve ali jih zastopajo.**
5. Države članice lahko zagotovitev brezplačne pravne pomoči in zastopanja v pritožbenem postopku izključijo, kadar:
 - a. se za državljana tretje države šteje, da ima dovolj sredstev, da lahko pravno pomoč in zastopanje pridobi na lastne stroške;
 - b. se šteje, da pritožba nima dejanskih možnosti za uspeh ali da ima namen zlorabe;
 - c. je pritožba ali preizkus na drugi ali višji stopnji, kot je določeno v nacionalnem pravu, vključno s ponovnimi zaslišanji ali preizkusi pritožbe;
 - d. državljanu tretje države že pomaga ali ga zastopa pravni svetovalec.
6. Od državljana tretje države, ki zaprosi za brezplačno pravno pomoč in zastopanje [...], **se lahko zahteva, da** razkrije svoj finančni položaj.

7. [...] Države članice lahko:
- a. določijo denarne ali časovne omejitve za zagotavljanje brezplačne pravne pomoči in zastopanja, če te omejitve niso samovoljne in ne omejujejo neupravičeno dostopa do brezplačne pravne pomoči in zastopanja [...];
 - b. zahtevajo popolno ali delno povračilo vseh nastalih stroškov, kadar se je finančni položaj državljana tretje države med postopkom vračanja izboljšal ali kadar je bila odločitev o zagotovitvi brezplačne pravne pomoči in zastopanja sprejeta na podlagi napačnih informacij, ki jih je predložil državljan tretje države;
 - c. določijo, da je obravnava državljanov tretjih držav v zvezi s honorarji ter drugimi stroški in povračili enaka, vendar ni ugodnejša od obravnave, ki je na splošno namenjena njihovim državljanom v zadevah, ki se nanašajo na pravno pomoč.
8. Države članice določijo posebna postopkovna pravila v zvezi z načinom vložitve in obdelave prošenj za brezplačno pravno pomoč in zastopanje *glede pritožbe ali revizije pred sodiščem v skladu s členom 27* ali uporabijo obstoječa pravila, ki se uporabljajo za podobne domače prošnje, pod pogojem, da ta pravila ne otežujejo čezmerno ali ne onemogočajo dostopa do brezplačne pravne pomoči in zastopanja.

9. Kadar odločitev, da se brezplačna pravna pomoč in zastopanje ne dodelita, sprejme organ, ki ni [...] *sodišče*, in ta odločitev temelji na tem, da se za pritožbo šteje, da nima dejanskih možnosti za uspeh ali da ima namen zlorabe, ima prosilec pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper navedeno odločitev pred *sodiščem*. [...]
10. Države članice lahko zagotovijo brezplačno pravno pomoč in zastopanje v upravnem postopku v skladu z nacionalnim pravom.

ODDELEK 2

PRAVNA SREDSTVA

Člen 26

Pravica do učinkovitega pravnega sredstva

1. Zadevnemu državljanu tretje države se zagotovi učinkovito pravno sredstvo za izpodbijanje odločb iz člena [...] **7(1)**, člena 10 in člena 12(2) pred [...] **sodiščem**, ki je pristojno [...] **v skladu z nacionalnim pravom**.
2. Učinkovito pravno sredstvo zagotavlja popolno [...] presojo dejstev in pravnih vprašanj.
3. [...] **Kadar gradivo iz spisa, s katerim je bilo seznanjeno sodišče, pristojno za pravno sredstvo zoper odločbo o vrnitvi ali odločbo, ki odreja odstranitev, kakor je bila dopolnjena ali pojasnjena v kontradiktornem postopku, kaže na to, da bi lahko bilo načelo nevračanja ogroženo, [...] se preveri [...] skladnost z zahtevami, ki izhajajo iz načela nevračanja.**
4. **Razveljavitev ali preklic nebistvenega elementa odločbe o vrnitvi ne povzroči razveljavitve ali preklica preostalega dela zadevne odločbe.**

Člen 27

Pritožba pred pristojnim [...] sodiščem

1. Za namen [...] **uporabe te uredbe** [...] rok za vložitev pritožbe pred **sodiščem** prve stopnje ne sme biti daljši od 14 dni, **razen če je v nacionalnem pravu določen daljši, vendar največ 30-dnevni rok.**
2. **Rok** [...] iz odstavka 1 začne teči od datuma, ko je državljanu tretje države vročena katera koli odločitev iz člena [...] **7(1)**, člena 10 in člena 12(2), ali [...] ko **se šteje, da je bila taka odločitev priglašena v skladu z nacionalnim pravom**[...].
3. Kadar odločba o vrnitvi temelji na istem aktu kot odločba o zavrnitvi ali prenehanju zakonitega prebivanja ali je izdana v istem aktu, so lahko roki za pritožbo zoper odločbo o vrnitvi tisti, ki so določeni v nacionalnem pravu za pritožbo zoper odločbo o prenehanju ali zavrnitvi zakonitega prebivanja.
4. Kadar se skupaj z odločbo o vrnitvi, kot je navedeno v členu 7, izda prepoved vstopa **in/ali odločba, ki odreja odstranitev**, je zoper **slednjo** mogoča pritožba hkrati s pritožbo zoper odločbo o vrnitvi, in sicer pred istim [...] **sodiščem** in v okviru istega [...] postopka ter v enakih rokih. Kadar se prepoved vstopa **in/ali odločba, ki odreja odstranitev**, izda ločeno od odločbe o vrnitvi ali pa gre za edino odločitev, ki se izpodbija, se je zoper njo mogoče pritožiti ločeno. [...]

[...]

Člen 28

Odložilni učinek

1. ***Pred izvršitvijo odločb, izdanih na podlagi člena 7[...] in člena 12(2), države članice zagotovijo, da se odstranitev lahko odloži [...] na zahtevo ali po uradni dolžnosti med obdobjem za vložitev pritožbe iz člena 27 ali obdobjem do odločitve o pritožbi s strani pristojnega sodišča prve stopnje, razen če nacionalno pravo že vsebuje določbe, v skladu s katerimi imajo pravna sredstva na prvi stopnji odložilni učinek. Države članice lahko ob polnem spoštovanju [...] člena [...] 47 Listine v skladu z nacionalnim pravom določijo, ali se odložitve odobri na zahtevo ali po uradni dolžnosti.***
2. [...]

3. Kadar se zoper prvo ali poznejšo odločbo o pritožbi vložijo nadaljnja pritožba, se **odstranitev** [...] ne odloži, razen če državljan tretje države predlaga odložitev in se pristojno [...] **sodišče** odloči, da jo odobri, pri čemer ustrezno upošteva posebne okoliščine posameznega primera. **To ne posega v določbe nacionalnega prava.**

[...]

Poglavje V

[...] PRIDRŽANJE

Člen 29

Razlogi za pridržanje

1. Države članice lahko državljana tretje države na podlagi te uredbe pridržijo na podlagi posamične ocene vsakega primera in le, če je pridržanje sorazmerno.
2. Države članice lahko državljana tretje države pridržijo le za namen *vrnitve, vključno zaradi* priprave vrnitve, *ponovnega sprejema in* [...] izvedbe odstranitve.
3. Državljan tretje države se lahko pridrži le na podlagi enega ali več naslednjih razlogov za pridržanje:
 - a. nevarnost pobega, ugotovljena v skladu s členom [...] *21a*;
 - b. državljan tretje države se izogiba *ponovnemu sprejemu*, pripravi vrnitve ali [...] odstranitvi oziroma jih ovira;
 - c. državljan tretje države predstavlja varnostno tveganje v skladu s členom 16;
 - d. da se določi ali preveri njegova identiteta ali državljanstvo;
 - e. neizpolnjevanje [...] *obveznosti iz* člena [...] *21, odstavek 2, točke (a) do (c), (e), (fa) in (i) do (ka), vključno z nesodelovanjem pri pridobitvi potnih listin*;
 - f. *drugi ustrežni razlogi v zvezi z vračanjem, določeni v nacionalnem pravu, da se zagotovijo učinkoviti postopki vračanja, ki so potrebni in sorazmerni.*

4. [...]
5. Pridržanje odredijo upravni ali pravosodni organi. Pridržanje se odredi s pisno odločbo, v kateri so obrazloženi dejanski in pravni razlogi, na katerih odločba temelji, ter navedene informacije o pravnih sredstvih, ki so na voljo. Državljanu tretje države se odločba [...] **posreduje ustno ali pisno** v jeziku, ki ga ta državljan tretje države razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume, **vključno z uporabo storitev tolmačenja ali prevajanja**.
6. Države članice pri pridržanju državljana tretje države na podlagi odstavka 2 upoštevajo [...], **ali** je državljan tretje države [...] ranljiva oseba.

Člen 30

[...]

Člen 31

[...]

Člen 32

Obdobje pridržanja

1. Pridržanje traja čim krajši čas ter dokler so izpolnjeni [...] **razlogi** iz člena 29 in je to potrebno, da se zagotovi uspešna vrnitev.
2. Če se izkaže, da [...] **razlogi** iz člena 29 niso več izpolnjeni, [...] se državljan tretje države izpusti **iz pridržanja na podlagi te uredbe**. Taka izpustitev ne izključuje uporabe ukrepov [...] v skladu s [...] **členi 23 do 23c**.
3. Pridržanje v [...] državi članici ne presega 12 mesecev. [...] Kadar je verjetno, da bo postopek vračanja trajal dlje zaradi nesodelovanja zadevnega državljana tretje države ali zamud pri pridobivanju potrebne dokumentacije od tretjih držav, **se lahko pridržanje v državi članici uporabi za daljše obdobje, ki pa ne sme trajati dlje od 24 mesecev**.
Kadar se je državljan tretje države preselil v drugo državo članico in njegovo ravnanje pomeni razlog za pridržanje iz člena 29(3), se uporabi novo obdobje pridržanja.

3a. Pridrzanje se lahko po izteku najdaljšega obdobja pridržanja 24 mesecev na podlagi odstavka 3 uporabi za dodatna obdobja do šest mesecev, kadar obstaja nevarnost pobega in kadar se upravičeno pričakuje odstranitev zaradi ene ali več naslednjih sprememb okoliščin:

- a. obstajajo nove pomembne informacije o identiteti državljana tretje države;**
- b. potna listina je bila pridobljena ali se lahko upravičeno domneva, da je bila pridobljena zaradi spremenjenih okoliščin;**
- c. sodelovanje s tretjo državo se je izboljšalo.**

Država članica pri pridržanju državljana tretje države v skladu s tem pododstavkom prednostno obravnava tak primer, da bi zagotovila, da pridržanje traja čim krajše obdobje.

- 4. Iztek [...] najdaljših **obdobij** pridržanja v skladu z odstavkoma 3 **in 3a** ne izključuje uporabe ukrepov v skladu s členi [...] **23 do 23c**.
- 5. **Kadar državljan tretje države med pridržanjem sodeluje glede vrnitve, se prostovoljna vrnitev zadevnega državljana tretje države, kjer je to ustrezno, organizira brez nepotrebnega odlašanja. Pridrzanje se lahko po potrebi ohrani do odhoda, da se zagotovi učinkovita vrnitev v skladu z odstavkoma 3 in 3a.**

Člen 33

Preizkus odredb o pridržanju

1. **Države članice zagotovijo, da se** pridržanje [...] na zahtevo zadevnega državljana tretje države ali po uradni dolžnosti preizkuša [...] vsaj vsakih [...] **šest** mesecev.
2. **Države članice zagotovijo, da se** pridržanje mladoletnikov brez spremstva [...] **na zahtevo zadevnega državljana tretje države ali po uradni dolžnosti** [...] preizkuša [...] vsaj vsake tri mesece.
3. Kadar so pridržanje odredili ali podaljšali upravni organi, države članice [...]:
 - a. [...] **zagotovijo, da se o** sodni presoji zakonitosti pridržanja odloči [...] kar se da hitro **v roku, ki je določen v nacionalnem pravu**, po začetku pridržanja [...], ali
 - b. zadevnemu državljanu tretje države [...] **zagotovijo** pravico, da začne postopek, s katerim se o sodni presoji [...] zakonitosti pridržanja [...] **odloči** kar se da hitro **v roku, ki je določen v nacionalnem pravu**, po sprožitvi ustreznega postopka [...]. V takih primerih države članice takoj po pridržanju obvestijo zadevnega državljana tretje države o možnosti začetka takega postopka.

Člen 34

Pogoji pridržanja

1. Pridržanje se *na splošno* [...] izvaja v specializiranih centrih, tudi tistih v namenskih krilih drugih ustanov. Kadar država članica ne more zagotoviti pridržanja v takih centrih in mora za to uporabiti nastanitev v zaporu, so državljani tretjih držav *po možnosti* ločeni od navadnih zapornikov.
2. Pridržani državljani tretjih držav imajo dostop do prostora na prostem. *Dostop do prostora na prostem se lahko omeji za omejeno obdobje, če je to potrebno in sorazmerno za zagotovitev dobro delujočega centra za pridržanje.*
3. Državljanom tretjih držav v pridržanju se na zahtevo dovoli, da pravočasno vzpostavijo stik z zakonitimi zastopniki, družinskimi člani in pristojnimi konzularnimi organi.
4. Posebna pozornost se posveti [...] posebnim potrebam pridržanih ranljivih oseb. Pridržanim državljanom tretjih držav se zagotovi nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje.
5. Pravni zastopniki, družinski člani, pristojni konzularni organi ter ustrezne in pristojne nacionalne, mednarodne in nevladne organizacije ter organi imajo možnost, da *na zahtevo državljana tretje države* obiščejo kateri koli center za pridržanje in komunicirajo z državljanom tretjih držav ter jih obiščejo pod pogoji, ki spoštujejo zasebnost. Za take obiske se lahko zahteva dovoljenje *in drugi ustrezni pogoji, vključno s predhodno izdajo ustreznega dovoljenja za dostop do tajnih podatkov, ki ga izda pristojni organ v skladu z nacionalnim pravom. Države članice lahko tak dostop omejijo z nacionalnim pravom, kadar so take omejitve objektivno potrebne zaradi varnosti, javnega reda ali upravnega vodenja centra.*

6. Pridržanim državljanom tretjih držav se [...] v jeziku, ki ga **razumejo ali za katerega se lahko razumno domneva, da** ga razumejo, zagotavljajo [...] informacije, ki pojasnjujejo pravila v centru ter določajo njihove pravice in obveznosti. Te informacije vključujejo tudi informacije o pravici – v skladu z nacionalnim pravom – do stikov z osebami ali organi iz odstavkov 3 in 5.

Člen 35

Pogoji za pridržanje mladoletnikov brez spremstva in družin z mladoletniki

1. Mladoletniki brez spremstva in družine z mladoletniki se pridržijo le, ko so izrabljena vsa druga sredstva in za najkrajše ustrezno obdobje, pri tem pa se upošteva otrokova korist.
2. [...] Mladoletnikom brez spremstva [...] **in družinam z mladoletniki se med obdobjem pridržanja** zagotovi ločena namestitvev, kjer je zagotovljena ustrezna zasebnost. Osebe mora biti ustrezno usposobljeno, centri pa prilagojeni potrebam [...] **mladoletnikov** in njihovi [...] **starosti**.
3. Pridržani mladoletniki se lahko v prostem času ukvarjajo z dejavnostmi, vključno z igrami in rekreacijskimi dejavnostmi, primernimi njihovi starosti, ter imajo dostop do izobraževanja **ali izobraževalnih dejavnosti** v obliki, ki je najustreznejša glede na trajanje njihovega pridržanja.

Poglavje VI

PONOVNI SPREJEM

Člen 36

Ponovni sprejem [...]

1. [...] **Po izdaji** odločbe o vrnitvi [...] pristojni organi, **kjer je to ustrezno**, ob podpori Frontexa, kjer je to [...] **ustrezno**, [...] začnejo [...] postopek ponovnega sprejema, **zlasti kadar je to potrebno za ugotovitev ali preverjanje identitete ali državljanstva zadevne osebe ali pridobitev potne listine, ki ji omogočajo vrnitev** [...].
2. [...]
3. [...] Kadar je ustrezno, se uporablja evropska potna listina za vrnitev v skladu z veljavnim instrumentom o ponovnem sprejemu in Uredbo (EU) 2016/1953³⁰.

³⁰ Uredba (EU) 2016/1953 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o uvedbi evropske potne listine za vrnitev nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav in razveljavitvi Priporočila Sveta z dne 30. novembra 1994 (UL L 311, 17.11.2016, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. [...] Ponovni sprejem v tretjih državah podpirajo namenski uradniki Unije za zvezo za vračanje, ki jih financira Unija. Ti uradniki za zvezo so del strukture delegacij Unije in se pri izvrševanju ustreznih prednostnih nalog politike Unije tesno usklajujejo s Komisijo.

8. *Za spremljanje sodelovanja s tretjimi državami na področju ponovnega sprejema lahko Komisija vsakih 12 mesecev zahteva, da se Frontexu sporočijo naslednji podatki v zvezi z zadevnimi tretjimi državami:*
- a. *število zahtev za potrditev državljanstva ter število pozitivnih in negativnih odgovorov, prejetih v zvezi z zahtevami za potrditev državljanstva;*
 - b. *število zahtev za izdajo potnih listin, število potnih listin, ki so jih izdali organi tretje države, in število negativnih odgovorov v zvezi z zahtevami za potne listine;*
9. *Frontex Komisiji odobri dostop do podatkov iz odstavka 8. Podatki iz odstavka 8, točki (a) in (b), razčlenjeni po državah članicah, se lahko sporočijo tretjim državam za namene spremljanja izvajanja in spoštovanja obveznosti na področju ponovnega sprejema, tudi v okviru instrumentov Unije za ponovni sprejem.*
10. *Države članice niso dolžne predložiti zahtevanih podatkov, kadar niso na voljo.*

Člen 37

[...]

Poglavje VII

IZMENJAVA IN PRENOS OSEBNIH PODATKOV

Člen 38

Izmenjava informacij med državami članicami

1. Države članice za izvajanje te uredbe uporabijo vse ustrezne načine za sodelovanje in izmenjavo informacij.
2. Izmenjava informacij se izvede na zahtevo države članice in lahko poteka le med pristojnimi organi držav članic.
3. Države članice si za namene izvajanja postopka vračanja[...] ter zagotavljanja pomoči pri **vračanju in** reintegraciji **na zahtevo** medsebojno sporočajo **razpoložljive** informacije o osebi, ki spada na področje uporabe te uredbe.
4. Kadar se informacije iz odstavka 3 lahko izmenjujejo prek informacijskih sistemov EU iz člena 4, točka 15, Uredbe (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta³¹ ali prek dopolnilnih informacij v skladu z Uredbo (EU) 2018/1860, se take informacije **praviloma** izmenjujejo samo na ta način.

³¹ Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. [...] **Zahteva za informacije** [...] **vkjučuje** razloge, na katerih temelji.
6. Informacije iz odstavka 3 **lahko** vključujejo zlasti:
 - a. informacije, potrebne za ugotovitev identitete državljana tretje države in po potrebi identitete njegovih družinskih članov, sorodnikov in morebitnih drugih družinskih razmerij[...];
 - b. informacije v zvezi z biometričnimi podatki, pridobljenimi od državljana tretje države v skladu z Uredbo (EU) 2024/1358 [...];
 - c. informacije v zvezi z državljanstvom in **katero koli** potno listino oziroma potnimi listinami državljana tretje države [...];
 - d. informacije v zvezi s krajem prebivanja državljana tretje države, prepotovanimi potmi, jeziki, ki jih govori, in kontaktnimi podatki (elektronski poštni naslov oziroma elektronski poštni naslovi in telefonska številka oziroma telefonske številke);
 - e. informacije o **kakršnem koli statusu prebivanja ali dovoljenjih, ki dajejo pravico do prebivanja, vključno** z dokumenti za prebivanje ali vizumi **ter kakršnimi koli vlogami za te dokumente ali njihovimi podaljšanji**, ki jih izda država članica ali tretja država;

- f. informacije v zvezi z operacijo vračanja državljana tretje države[...];
- g. informacije v zvezi z *vračanjem in, kjer je ustrezno*, reintegracijo državljana tretje države[...];
- h. razloge za morebitno odločbo o vrnitvi, sprejeto v zvezi z državljanom tretje države;
- ha. informacije o tem, kako državljan tretje države izpolnjuje obveznosti iz členov 21 in 23;**
- i. informacije o tem, ali je bil državljan tretje države pridržan oziroma ali so bile zanj uporabljene alternative pridržanju;
- j. informacije v zvezi s kazensko evidenco ali morebitno grožnjo javnemu redu, javni varnosti ali nacionalni varnosti, ki bi jo predstavljal državljan tretje države;
- k. informacije o ranljivosti, zdravju in zdravstvenih potrebah državljana tretje države.

7. Država članica, na katero je zahteva naslovljena, mora odgovoriti čim prej, najpozneje pa v [...] **dveh** tednih.
8. Izmenjava informacij se lahko uporabi samo za namene iz odstavka 3. V vsaki državi članici se lahko take informacije, odvisno od vrste in pooblastil organa prejemnika, sporočijo samo organom ali pravosodnim organom, pooblaščenim za postopek vračanja, [...] ponovni sprejem ali zagotavljanje pomoči pri reintegraciji.
9. ***Države članice si na zahtevo medsebojno posredujejo izvirne potne listine državljana tretje države, kadar je potna listina potrebna za zagotovitev vrnitve.***

Člen 39

Prenos podatkov v zvezi z državljani tretjih držav tretjim državam za namene vračanja, ponovnega sprejema in reintegracije

1. Ne glede na člena 40 in 41 lahko pristojni organ in po potrebi Frontex podatke iz člena 38(6), točke (a) do (h) ***in (k)***, obdelujeta in preneseta pristojnemu organu tretje države [...] ***ali*** tretjim [...] ***osebam, pristojnim za pomoč pri reintegraciji ali druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja, kot so letalski prevozniki ali ponudniki zdravstvenih storitev, kadar je to potrebno za namene [...] vračanja, ponovnega sprejema in reintegracije [...].***

2. [...]
3. Države članice in Frontex, ki prenašajo osebne podatke na podlagi odstavka 1 ali 2, zagotovijo, da so taki prenosi skladni s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 oziroma poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725.
4. Kadar se opravi prenos v skladu z odstavkom 1 [...], se tak prenos dokumentira, dokumentacija pa se na zahtevo da na voljo pristojnemu nadzornemu organu, ustanovljenemu v skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) 2016/679 in členom 52(1) Uredbe (EU) 2018/1725, kar vključuje datum in uro prenosa ter informacije o pristojnem organu tretje države prejemnice.

Člen 40

Prenos podatkov v zvezi s kazenskimi obsodbami državljanov tretjih držav tretjim državam za namene vračanja, ponovnega sprejema in reintegracije

1. Podatke, ki se nanašajo na eno ali več kazenskih obsodb državljanov tretje države, lahko pristojni organ in po potrebi Frontex v posameznih primerih obdelujeta in preneseta pristojnemu organu tretje države **ali tretjim osebam, pristojnim za pomoč pri reintegraciji ali druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja**, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a. državljan tretje države, katerega osebni podatki se prenesejo, je bil v zadnjih 25 letih obsojen za teroristično kaznivo dejanje ali v zadnjih 15 letih za katero koli drugo kaznivo dejanje iz Priloge k Uredbi (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta³², [...] **ali je storil kaznivo dejanje, za katero je** po nacionalnem pravu države članice obsodbe zagrožena **kazen odvzema prostosti** za najmanj [...] eno leto;
 - b. prenos podatkov je potreben za namene [...] **vračanja**, ponovnega sprejema [...] **in reintegracije**;
 - c. [...]

³² Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- d. pristojni organ in po potrebi Frontex sta [...] *preverila*, da pri prenosu podatkov ni tveganja kršitve načela nevračanja;
- e. pristojni organ in po potrebi Frontex sta [...] *preverila*, da pri prenosu podatkov ni tveganja kršitve člena 50 Listine.

2. [...]

3. Države članice in Frontex, ki prenašajo osebne podatke na podlagi odstavka 1 ali 2, zagotovijo, da so taki prenosi skladni s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 oziroma poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725.
4. Kadar se opravi prenos na podlagi odstavka 1 [...], se tak prenos dokumentira, dokumentacija pa se na zahtevo da na voljo pristojnemu nadzornemu organu, ustanovljenemu v skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) 2016/679 in členom 52(1) Uredbe (EU) 2018/1725, kar vključuje datum in uro prenosa, informacije o pristojnem organu tretje države prejemnice, utemeljitev, da prenos izpolnjuje pogoje iz odstavka 1 [...], ter prenesene osebne podatke.

Člen 41

Prenos zdravstvenih podatkov državljanov tretjih držav v tretje države za namene izvajanja operacije vračanja in reintegracije

1. Podatke v zvezi z zdravstveno pomočjo, ki se nudi državljanom tretjih držav med operacijo vračanja, lahko pristojni organ in po potrebi Frontex v posameznih primerih obdelujeta in preneseta pristojnemu organu tretje države ***ali tretjim osebam, pristojnim za pomoč pri reintegraciji ali druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja, kot so ponudniki zdravstvenih storitev***, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a. prenos podatkov je potreben za izvajanje operacije vračanja;

[...]

2. Podatke, ki se nanašajo na zdravje *in zdravstvene potrebe* državljanov tretjih držav, lahko pristojni organ in po potrebi Frontex v posameznih primerih obdelujeta in preneseta tretji osebi, pristojni za pomoč pri reintegraciji *ali druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja*, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a. prenos podatkov je potreben za namene zagotavljanja pomoči pri reintegraciji iz člena 46, ki je prilagojena zdravstvenim potrebam državljana tretje države;
 - b. državljan tretje države, čigar osebni podatki se prenašajo, je na tak prenos pristal.
3. Države članice in Frontex, ki prenašajo osebne podatke na podlagi odstavka 1 ali 2, zagotovijo, da so taki prenosi skladni s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 oziroma poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725.
4. Kadar se opravi prenos na podlagi odstavka 1 ali 2, se tak prenos dokumentira, dokumentacija pa se na zahtevo da na voljo pristojnemu nadzornemu organu, ustanovljenemu v skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) 2016/679 in členom 52(1) Uredbe (EU) 2018/1725, kar vključuje datum in uro prenosa, informacije o pristojnem organu tretje države prejemnice, utemeljitev, da prenos izpolnjuje pogoje iz odstavkov 1 ali 2, ter prenesene osebne podatke.

Poglavje VIII

SKUPNI SISTEM ZA VRAČANJE

Člen 42

Sestavni deli skupnega sistema za vračanje

1. Skupni sistem za vračanje v skladu s to uredbo sestavljajo:
 - a. skupni postopek za vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja na *ozemlju držav članic*;
 - b. sistem priznavanja in izvrševanja odločb o vrnitvi med državami članicami;
 - c. [...]
 - d. digitalni sistemi za upravljanje vračanja[...] in reintegracije državljanov tretjih držav;
 - e. sodelovanje med državami članicami;
 - ea. zadostna raven zmogljivosti za pridržanje, kot jo določi država članica ob upoštevanju dejanskih potreb;*
 - f. *finančna podpora Unije ter operativna podpora* organov, uradov in agencij Unije [...] v skladu z njihovimi pooblastili.

2. Unija in države članice opredelijo skupne prednostne naloge na področju vračanja[...] in reintegracije ter zagotovijo potrebno nadaljnje ukrepanje ob upoštevanju evropske strategije za upravljanje azila in migracij, sprejete na podlagi člena 8 Uredbe (EU) 2024/1351, izvajanja postopka vračanja na meji na podlagi Uredbe (EU) [...] **2024/1349**, ocene stopnje sodelovanja tretjih držav z državami članicami na področju ponovnega sprejema v skladu s členom 25a Uredbe (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta³³ ter instrumentov Unije za ponovni sprejem in vseh drugih instrumentov Unije, pomembnih za sodelovanje na področju ponovnega sprejema.
3. Unija in države članice zagotovijo lojalno sodelovanje in tesno usklajevanje med pristojnimi organi ter med Unijo in državami članicami, pa tudi sinergijo med notranjimi in zunanjimi komponentami[...].

Člen 43

Pristojni organi [...]

1. Vsaka država članica v skladu z nacionalnim pravom določi pristojne organe, odgovorne za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe.

[...]

³³ Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

[...]

Člen 44

Sodelovanje med državami članicami

1. Sodelovanje in pomoč med pristojnimi organi, določenimi v skladu s členom 43, **praviloma** potekata za:
 - a. omogočanje tranzita prek njihovega ozemlja za pomoč pri izpolnjevanju obveznosti iz odločbe o vrnitvi druge države članice ali pri pridobivanju potnih listin;
 - b. zagotavljanje logistične[...] ali druge materialne pomoči ali pomoči v naravi **v zvezi s tranzitom prek njihovega ozemlja na podlagi točke (a)**;
 - c. [...] **lajšanje predaje iz člena 8(1), točka (b)**;
 - d. [...] **podporo pri odhodu državljana tretje države v državo članico, v kateri ima pravico do prebivanja v skladu s členom 8(3)**.

[...]

2. *Sodelovanje in pomoč med pristojnimi organi, določenimi v skladu s členom 43, lahko potekata, tudi za namen:*
 - a. *vodenja ali podpiranja političnega dialoga in izmenjav z organi tretjih držav z namenom omogočanja ponovnega sprejema;*
 - b. *navezovanja stikov s pristojnimi organi tretjih držav zaradi preverjanja istovetnosti državljanov tretjih držav in pridobitve veljavne potne listine;*
 - c. *organizacije praktičnih ureditev za izvršitev vrnitve v imenu države članice prosilke.*

Člen 45

Podpora agencije Frontex

1. Države članice lahko v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 zahtevajo, da njihovim pristojnim organom pomagajo strokovnjaki, ki jih napoti ali podpira Frontex, vključno z uradniki za zvezo za vračanje in drugimi uradniki za zvezo.

2. Države članice Frontexu zagotovijo ustrezne informacije v zvezi z načrtovanimi potrebami po podpori Frontexa, da bi se lahko opravilo potrebno načrtovanja podpore te agencije **v skladu z Uredbo (EU) [...] 2019/1896.**

Člen 46

Podpora za vračanje in reintegracijo

1. Države članice [...] **zagotovijo razpoložljivost** svetovanja [...] pri vračanju in reintegraciji, da državljanom tretjih držav, **kjer je to ustrezno**, čim prej v postopku vračanja zagotovijo informacije in smernice o možnostih vrnitve in reintegracije, vključno s programi iz odstavka 3. Svetovanje pri vračanju in reintegraciji se lahko kombinira z drugim svetovanjem v okviru drugih migracijskih postopkov v državi članici.
2. Države članice [...] **lahko** informacije o vračanju in reintegraciji **priskrbijo** [...] pred izdajo odločbe o vrnitvi[...].
3. Države članice [...] **zagotovijo razpoložljivost programov** za vračanje in reintegracijo [...], **ki se podpirajo ali financirajo na nacionalni ravni ali ravni Unije. Taki** programi [...] vključujejo logistično, finančno **ali** [...] drugo materialno pomoč ali pomoč v naravi oziroma spodbude, vključno s pomočjo pri reintegraciji v državo vrnitve, ki se zagotovi državljanu tretje države.

4. Pomoč pri **vračanju in** reintegraciji ni individualna pravica in ni predpogoj za postopek ponovnega sprejema.
5. Pomoč, zagotovljena v okviru programov za vračanje in reintegracijo, **lahko** odraža raven sodelovanja in izpolnjevanja obveznosti državljan tretje države ter se lahko sčasoma zmanjša. Pri določanju vrste in obsega pomoči pri vračanju in reintegraciji, kjer je to ustrezno, se **lahko** upoštevajo naslednja merila:
 - a. sodelovanje zadevnega državljan tretje države med postopkom vračanja in ponovnega sprejema, kot je določeno v členu 21;
 - b. ali se državljan tretje države vrača prostovoljno ali je odstranjen;
 - c. ali je državljan tretje države državljan tretje države s seznama iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1806;
 - d. ali je bil državljan tretje države obsojen za kaznivo dejanje;
 - e. ali ima državljan tretje države posebne potrebe, ker je ranljiva oseba, mladoletnik, mladoletnik brez spremstva ali del družine[...];
 - f. dodatna merila v skladu z nacionalnim pravom.**
6. Pomoč iz tega člena se ne dodeli državljanom tretjih držav, ki so že prejeli drugo ali isto podporo države članice ali Unije. Unija, države članice in Frontex poskrbijo za doslednost in usklajevanje pomoči pri reintegraciji.

Poglavje IX

KONČNE DOLOČBE

Člen 47

Izredne razmere

1. Če nenavadno veliko število državljanov tretjih držav, ki jih je treba vrniti, predstavlja nepredvideno veliko breme za zmogljivosti centrov za pridržanje v državi članici ali za njeno upravno ali sodno osebje, lahko ta država članica v času takih izrednih razmer dovoli obdobja [...], ki so daljša od obdobj iz [...] **členov 27(1)**, 33(3) in **38(7)** za sprejetje nujnih ukrepov v zvezi s pogoji pridržanja, ki odstopajo od tistih iz členov 34(1) in 35(2).
2. Če se zadevna država članica zateče k takim izrednim ukrepom, o tem brez odlašanja obvesti Komisijo. Slednjo obvesti tudi takoj, ko ni več razlogov za uporabo teh izrednih ukrepov.
3. Nič v tem členu se ne sme razumeti kot dovoljenje državam članicam, da odstopajo od svoje splošne obveznosti za sprejetje vseh ustreznih, bodisi splošnih bodisi posebnih, ukrepov, da zagotovijo izpolnjevanje svojih obveznosti iz te uredbe.

Člen 48

[...] ³⁴ [...]

³⁴ [...]

Člen 49

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011. Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 50

Poročanje

1. Komisija do [...] *pet let po začetku veljavnosti te uredbe*] in nato vsakih pet let poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te uredbe v državah članicah ter po potrebi predlaga spremembe.
2. Države članice Komisiji na njeno zahtevo pošljejo informacije, potrebne za pripravo poročila *na podlagi odstavka 1, če so na voljo*, najpozneje devet mesecev pred iztekom roka. *Komisija po možnosti uporabi informacije, ki so ji na voljo na podlagi Uredbe (ES) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta.*

Člen 51

Razveljavitev

1. Direktiva 2008/115/ES se razveljavi za tiste države članice, za katere je ta uredba zavezujoča. Direktiva 2001/40/ES in Odločba Sveta 2004/191/ES se razveljavita z učinkom od objave izvedbenega sklepa iz člena [...] **7(8)** za tiste države članice, za katere je ta uredba zavezujoča.
2. Sklicevanje na razveljavljene direktivi se šteje kot sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge.

Člen 52

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije. *Uporablja se od [dve leti od datuma začetka veljavnosti]. Vendar se člen 4(3)(a), (b), (d) in (g), člen 7(8) in (9) ter člen 17 uporabljajo od začetka veljavnosti.*

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica
